

1135 Budapest Csata u. 20.

Házirend

Budapest XIII. Kerületi
Csata Utcai Általános Iskola

2017.

TARTALOMJEGYZÉK

I. A HÁZIREND CÉLJA ÉS FELADATA.....	4
II. A HÁZIREND NYILVÁNOSSÁGA.....	4
III.....	5
A TANULÓK ÉS A SZÜLŐK TÁJÉKOZTATÁSA.....	5
AZ ELEKTRONIKUS NAPLÓ SZÜLŐ RÉSZÉRŐL TÖRTÉNŐ HOZZÁFÉRÉS MÓDJA	5
IV. A TANULÓI JOGVISZONY	6
V. AZ ISKOLA MŰKÖDÉSI RENDJE.....	8
A TANÉV RENDJE	8
AZ ISKOLA NYITVA TARTÁSA.....	8
A MUNKARENDELLEL KAPCSOLATOS SZABÁLYOK	8
A CSENGETÉS RENDJE	9
A TANÓRÁK KÖZÖTTI SZÜNETEK RENDJE.....	9
A TANÓRÁK RENDJE	10
AZ ÉTKEZÉS RENDJE	11
AZ INTÉZMÉNYI ÜNNEPEK, RENDEZVÉNYEK RENDJE.....	12
A TANÓRÁN KÍVÜLI EGYÉB FOGLALKOZÁSOK RENDJE.....	12
A TANULÓK SZÁMÁRA SZERVEZETT EGYÉB TANÓRÁN KÍVÜLI FOGLALKOZÁSOK.....	13
VI. TANULÓINKTÓL ELVÁRT MAGATARTÁSI SZABÁLYOK	15
VII. AZ ISKOLA HELYSÉGEINEK, BERENDEZÉSI TÁRGYAINAK, ESZKÖZEINEK HASZNÁLATI RENDJE.....	16
A NAPKÖZI ÉS A TANULÓSZOBAI FOGLALKOZÁSOK RENDJE.....	16
A TEHETSÉGGONDOZÓ ÉS A FELZÁRKÓZTATÓ FOGLALKOZÁSOK RENDJE	17
A SZÁMÍTÓGÉPTERMÉK HASZNÁLATI RENDJE	17
A TORNATEREM HASZNÁLATI RENDJE	17
AZ EBÉDLŐ HASZNÁLATÁNAK RENDJE.....	18
AZ ISKOLAI TANULÁSHOZ NEM SZÜKSÉGES DOLGOK BEHOZATALA AZ ISKOLÁBA	18
VIII. A TANULÓK VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSÁNAK ÉS RENDSZERES TÁJÉKOZTATÁSÁNAK RENDJE ÉS FORMÁJA.....	18
IX. A TANULÓK JUTALMAZÁSÁNAK ELVEI, FORMÁI.....	19
X. A TANULÓKRA VONATKOZÓ FEGYELMEZŐ INTÉZKEDÉSEK FORMÁI, ALKALMAZÁSI ELVEI	20
FEGYELMEZÉSI INTÉZKEDÉSEK:	21
FEGYELMI ELJÁRÁS	21

A FEGYELMI ELJÁRÁST MEGELŐZŐ EGYEZTETŐ ELJÁRÁS RENDJE	21
XI. A TANULÓK TANTÁRGYVÁLASZTÁSA.....	23
XII. A TANULMÁNYOK ALATT TERVEZETT VIZSGÁK AZ OSZTÁLYOZÓ VIZSGÁRA JELENTKEZÉS	23
Az osztályozóvizsga tantárgyai:	24
A továbblépés feltételei	25
XIII. A TANULÓ TÁVOLMARADÁSÁNAK, MULASZTÁSÁNAK, KÉSÉSÉNEK IGAZOLÁSA.....	26
XIV. VÉDŐ-ÓVÓ ELŐÍRÁSOK, SZABÁLYOK	27
Gyermek- és ifjúságvédelem	27
Rendszeres egészségügyi felügyelet, ellátás.....	27
A tanulók egészségének, testi épségének megőrzését szolgáló szabályok	27
XV. FIZETÉSI KÖTELEZETTSÉGGEL KAPCSOLATOS SZABÁLYOK.....	28
XVI. A TANULÓK ÁLTAL ELŐÁLLÍTOTT TÁRGYAKKAL, DOLGOKKAL KAPCSOLATOS RENDELKEZÉSEK:.....	29
XVII. A TANKÖNYVELLÁTÁS ISKOLÁN BELÜLI SZABÁLYAI.....	30
A NEM ALANYI JOGON JÁRÓ TANKÖNYVTÁMOGATÁS ELVEI, AZ ELOSZTÁS RENDJE.....	31
XVIII. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK	32
A HÁZIREND HATÁLYA	32
A HÁZIREND ELFOGADÁSÁNAK ÉS MÓDOSÍTÁSÁNAK SZABÁLYAI.....	32
LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK.....	33
1. SZÁMÚ MELLÉKLET	34
AZ OSZTÁLYOZÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI	34

I. A HÁZIREND CÉLJA ÉS FELADATA

A Budapest XIII. Kerületi Csata Utcai Általános Iskola tanulóinak és pedagógusainak munkáját, iskolához való viszonyát az intézmény hagyományai és az iskolával szemben támasztott mai követelmények határozzák meg.

Nevelőtestületünk szükségesnek tartja, hogy olyan szabályokat hozzon, amelyek lehetővé teszik közösségünk működését és céljaink megvalósítását. Házi rendünk az iskolai életet szabályozó belső jogi norma, amelynek célja biztosítani a törvényes működés feltételeit, az iskolai nevelés és oktatás zavartalan megvalósítását, valamint a tanulók iskolai közösségi életének megszervezését. Megállapítja a tanulói jogok gyakorlásával, a kötelezettségek teljesítésével, valamint az iskola munkarendjével és működésével kapcsolatos rendelkezéseket, továbbá az iskola által elvárt viselkedés szabályait tartalmazza a hatályos jogszabályok előírásai alapján.

Az iskolai életet úgy szervezzük meg, hogy a nemzeti köznevelési törvény 45., 46. és 47.§-ában meghatározott tanulói köteleességek és jogok érvényesüljenek.

II. A HÁZIREND NYILVÁNOSSÁGA

A házi rend szabályai kötelezőek az intézménnyel jogviszonyban álló minden személyre, tanulóra, pedagógusra és más alkalmazottra egyaránt.

1. A Házi rend előírásai nyilvánosak, azt minden érintettnek (tanulónak, szülőnek, valamint az iskola alkalmazottainak) meg kell ismernie. A Házi rend az iskola könyvtárában a hivatali órákban, illetve a nyitva tartási időben tekinthető meg, olvasható az iskola honlapján: csataiskola13.hu.
2. A házi rend egy-egy példánya megtalálható
 - az iskola irattárában;
 - az iskola könyvtárában;
 - a nevelőtestületi szobában;
 - az igazgatóhelyetteseknél;
 - a Diákönkormányzatot segítő nevelőnél.

3. Az osztályfőnökök a Házirend tanulókra és a szülőkre vonatkozó rendelkezéseit minden tanév elején ismertetik, illetve annak változása esetén tájékoztatást nyújtanak:
 - a tanulók számára osztályfőnöki órán;
 - a szülők részére szülői értekezleten.

III. A TANULÓK ÉS A SZÜLŐK TÁJÉKOZTATÁSA

1. A tanulóknak jogukban áll megismerni az iskola dokumentumait;
 - Pedagógiai programját,
 - Szervezeti és Működési Szabályzatát.

A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról,

- az iskola igazgatója a szülői szervezet választmányi ülésén tanévenként két alkalommal,
 - az osztályfőnökök az osztályok szülői értekezletein tájékoztatják.
2. A szülőket a nevelők a tanulók egyéni haladásáról, magatartásáról és szorgalmáról szóban és írásban tájékoztatják:
 - szóban: a szülői értekezleteken, a nevelők fogadó óráin, a nyílt tanítási napokon, a tanuló értékelésére összehívott megbeszéléseken,
 - írásban a tájékoztató füzetben (ellenőrző könyvben), valamint az első-és második évfolyamon a tanuló teljesítményét szövegesen értékelő lapon.

A szülőket a tanév utolsó szülői értekezletén az osztályfőnökök tájékoztatják a következő tanév munkájához szükséges tankönyvekről, taneszközökről, ruházati és egyéb felszerelésekről. A taneszköz és felszerelés jegyzék a honlapon is megtekinthető.

3. A szülői értekezletek és a nevelők fogadóóráinak időpontjait tanévenként az iskolai munkaterv tartalmazza.
4. A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg vagy választott képviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, nevelőivel vagy az Iskolaszékkal.

AZ ELEKTRONIKUS NAPLÓ SZÜLŐ RÉSZÉRŐL TÖRTÉNŐ HOZZÁFÉRÉS MÓDJA

Intézményünkben elektronikus naplót használunk. Az intézmény valamennyi szülő számára biztosítja az elektronikus naplóhoz való hozzáférést, jelszót. Elektronikus napló használata esetén az intézmény rendszergazdája az intézményvezető engedélyével felhasználói nevet és jelszót ad a szülőknek. A szülő az azonosítás után kizárólag a saját gyermeke adataihoz férhet hozzá. A szülő köteles a kapott jelszó biztonságos kezeléséről gondoskodni. Az adatvédelem

biztosítása érdekében - bármilyen probléma esetén - a szülőknek kötelessége az intézményt tájékoztatni. Az elektronikus naplót az intézmény weboldaláról minden esetben elérhetővé kell tenni. Ha bármilyen változás történik az elektronikus napló bejelentkezési felületével kapcsolatban, az intézmény tájékoztatja szülőket.

IV. A TANULÓI JOGVISZONY

1. Iskolánkban a tanulói jogviszony az első osztályba lépéskor, vagy más iskolából történő átiratkozáskor kezdődik, és a beiratás napján jön létre.
2. A tanulói jogviszony létesítésének további feltétele, hogy a tanuló és a tanuló szülője elfogadják iskolánk Házi rendjét, Pedagógiai programját, és beiratkozáskor az erről szóló nyilatkozatot aláírják.
3. Az intézmény beiskolázási körzete a fenntartó által megjelölt körzet. A körzeten kívüli tanulók felvételéről vagy átvételéről, illetve annak elutasításáról az iskola igazgatója dönt.
4. A tanulók osztályba vagy csoportba való besorolásáról az igazgató dönt a szakmai munkaközösségek és a nevelőtestület véleményének kikérésével.

5. Az első évfolyamra jelentkezők felvétele, átvétele

A felvétel rendje:

Ha intézményünk a kötelező felvételi kötelezettsége után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud, akkor az alábbi rend szerint veszünk fel tanulókat:

- halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat (előnyben vannak a kerületiek)
- a kerületben élő tanulókat
- különleges helyzetű tanulókat.

Ha intézményünk az összes felvételi kérelmet helyhiány miatt nem tudja teljesíteni, az érintett csoportba tartozók között sorsolás útján dönt. A sorsolás az érintett szülők számára nyilvános.

Sorsolás időpontja: A beiratkozást követően.

A sorsolás helyszíne: Az iskola ebédlője.

A sorsolásban közreműködők: öttagú sorsolási bizottság, tagjai:

- a szülői szervezet képviselője,
- az intézmény vezetője,
- igazgatóhelyettes,
- az alsó tagozatos munkaközösség vezetője,
- a leendő első tanító.

A sorsolás menete:

A sorsolás lebonyolításának menetéről, a megtörtént cselekményekről jegyzőkönyv készül. A jegyzőkönyvet az iskolatitkár vezeti. A jegyzőkönyvben rögzíteni kell a jelenlévők és a távol maradók számát, nevét.

A sorsolási bizottság a sorsolás megkezdése előtt tájékoztatja a szülőket a sorsolás menetéről, valamint a jelentkezők és a szabad férőhelyek számáról, névsoráról.

Az intézmény igazgatójához érkezett kérelmek jelölés nélküli, zárt borítékban a jelenlevők előtt kerülnek behelyezésre a sorsolási urnába. Az urnából a jelenlevő szülők közül önként vállalkozók, ennek hiányában a sorsolási bizottság egyik tagja egy-egy borítékot kiemel, felolvassa a kérelmező szülő gyermekének nevét, mely jegyzőkönyvezésre kerül. Mindez addig folytatódik, amíg a rendelkezésre álló szabad férőhelyek be nem töltődnek. A sorsolás után név szerint kell ismertetni a felvételt nyert és a felvételt nem nyert tanulók nevét, melyet jegyzőkönyvben kell rögzíteni. Meg kell kérdezni a jelenlevőket, hogy észleltek-e szabálytalanságot. A jegyzőkönyvben rögzíteni kell, hogy volt-e bármilyen zavaró esemény, észrevétel, hozzászólás, felvetés a sorsolás lebonyolítása során.

Értesítési kötelezettség: A kérelmező szülőket az iskola bejáratánál elhelyezett hirdető táblán, az iskola honlapján, ill. a beiratkozáskor értesítjük a sorsolás időpontjáról, helyszínéről. A szülőket írásban (tértivevényes levélben) értesítjük a sorsolás eredményéről. Az elutasítással kapcsolatos döntést határozatba kell foglalni.

A jogorvoslat rendje: A jogszabályban meghatározottak szerint

6. Megszűnik a tanulói jogviszony, ha

- a tanulót másik iskola átvette, az átvétel napján,
- az általános iskola utolsó évfolyamának elvégzéséről szóló bizonyítvány kiállításának napján,
- a tankötelezettség utolsó éve szorgalmi idejének utolsó napján, ha a tanuló tanulmányait nem kívánja folytatni.

7. A tanulók közösségei:

Az azonos évfolyamra járó, közös tanulócsoportot alkotó tanulók osztályközösséget alkotnak. Az osztályközösség élén – mint pedagógus vezető – az osztályfőnök áll.

Az osztály tanulói maguk közül – az osztály képviselőjére, valamint közösségi munkájának szervezésére tisztségviselőket, felelősöket választhatnak.

Iskolai diákönkormányzat

A tanulók, az osztályközösségek érdekeiknek képviselőire, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik. Tevékenységét az osztályokban megválasztott képviselőiből álló diáktanács irányítja.

V. AZ ISKOLA MŰKÖDÉSI RENDJE

A TANÉV RENDJE

1. A tanév munkarendjét és a tanítás nélküli munkanapok felhasználásának általános szempontjait a jogszabályok alapján az iskolahasználók véleményének figyelembevételével a nevelőtestület a tanévnyitó értekezleten hagyja jóvá. A tanév munkarendjét az iskola honlapján is közzé tesszük.
2. A tanítás nélküli munkanapok közül egy nap felhasználásáról és programjáról a nevelőtestület véleményének kikérésével a Diákönkormányzat dönt.
3. Az intézmény működésének rendjét az SZMSZ, a Pedagógiai program és a Házirend szabályozza, amelyek az iskola honlapján megtekinthetők.

AZ ISKOLA NYITVA TARTÁSA

1. Az iskola épülete szorgalmi időben hétfőtől péntekig a tanulók számára reggel 7.00-tól délután 17.00 óráig van nyitva.
2. Az iskola a tanítási szünetekben a hivatalos ügyek intézésére külön ügyeleti rend szerint tart nyitva. Az ügyeleti rendet az iskola igazgatója határozza meg, amelyről a szünet megkezdése előtt a szülőket, a tanulókat és a nevelőket tájékoztatja.
3. A szülő kérésére igénybe vehető az *ügyelet* reggel 7-7⁴⁵ óráig, és délután 16-17 óráig. A felügyeletet az ügyeletes nevelő biztosítja az erre kijelölt tanteremben. A reggeli ügyelet 7⁰⁰ – 7⁴⁵ között alsó tagozaton a II. és a III. emeleti folyosórészen, felső tagozaton az I. emeleten, illetve az ebédlőben működik.
4. A tanulók az épületben egyedül, felnőtt felügyelete nélkül nem tartózkodhatnak.

A MUNKARENDDDEL KAPCSOLATOS SZABÁLYOK

1. Az első tanítási óra 8 órakor kezdődik. A tanítási órák 45 percesek.
2. Az első tanítási órára 7⁴⁵-ig kell az iskolába beérkezni, hogy legyen idő az első órára előkészülni.
3. Későn jövőnek számít a 8⁰⁰ óra után érkező tanuló.
4. A délelőtti és délutáni foglalkozások befejezése előtt csak külön szülői és osztályfőnöki

írásbeli engedéllyel lehet távozni.

5. *1-4. évfolyamon* a tanítás egész napos foglalkozási rend alapján folyik 8⁰⁰ – 16⁰⁰ óráig, mely figyelembe veszi a tanuló életkori sajátosságait a tanítási órák és szabadidős tevékenységek időbeni elosztásánál.

Az 5-6. osztályokban a délelőtti tanítás után igénybe vehető a napközis foglalkozás 16⁰⁰ óráig.

7-8. osztályokban 14⁰⁰ órától 15³⁰ óráig kérhető a tanulószobai foglalkozás.

A CSENGETÉS RENDJE

A tanórák közti szünetek a téli és őszi/tavaszi időszakhoz igazodnak. Az *őszi/tavaszi időszakban* az 1. szünet 10 perc, a 2. szünet 15 perc, a 3. szünet 20 perc hosszú, a továbbiak 10 perc hosszúak. A *téli időszakban* az 1-3. szünet 15 perc, a továbbiak 10 perc hosszúak.

Csengetési rend

Tanítási óra	Nyári időszak	Téli időszak
1.	8.00-8.45	8.00-8.45
2.	8.55-9.40	9.00-9.45
3.	9.55-10.40	10.00-10.45
4.	11.00-11.45	11.00-11.45
5.	11.55-12.40	11.55-12.40
6.	12.50-13.35	12.50-13.35
7.	13.45-14.30	13.45-14.30
8.	14.40-15.25	14.40-15.25
9.	15.25-16.10	15.25-16.10

A TANÓRÁK KÖZÖTTI SZÜNETEK RENDJE

Felső tagozat:

Az óráközi szünetekben tanári ügyelet működik. Valamennyi tanuló kötelessége az ügyeletes nevelő utasításainak betartása.

- A szünetekben a folyosón vagy a tanteremben kell tartózkodnia minden tanulónak. A tanteremben csak tanári felügyelettel lehet tartózkodni.
- A tanóra befejezése után a tanuló minden felszerelését átviszi a következő óra

szaktermébe, előkészül a következő órára, majd a szünetet a folyosón vagy a tanteremben tölti.

- A 2. szünetben lehet tízórazni. Az otthonról hozott tízórait az ebédlőben vagy a tanteremben lehet elfogyasztani.
- Az udvari szünetet valamennyi tanulónak az udvaron kell töltenie.

Alsó tagozat:

- A szünetben a gyerekek a tanteremben csak a tanító felügyelete mellett tartózkodhatnak. Szakóra esetén tanári kísérettel mennek a szakterembe vagy a tornaterembe.
- A tízórai elfogyasztása a 2. szünetben a tanteremben történik.

Az uzsonnát az ebédlőben vagy a tanteremben lehet elfogyasztani.

A TANÓRÁK RENDJE

- A tanuló kötelessége részt venni a kötelező és a választott tanórai foglalkozásokon, a tanulmányi követelményeknek a legjobb tudása szerint eleget tenni, és betartani a Házirendet.
- A tanulók magatartásukkal nem zavarhatják a tanórai vagy a tanórán kívüli egyéb foglalkozások menetét.

A tanulók kötelesek az órákon pontosan megjelenni, becsengetéskor az órarend szerint megjelölt tanteremben tartózkodni.

Valamennyi tanuló feladata a felszerelés és a tájékoztató füzet előkészítése.

A becsengetés előtt 3 perccel a tanítási órák kezdetére jelző csengőszó figyelmeztet.

- A testnevelési órákra a tanulók az órát megelőző szünet kezdetén tornafelszereléssel és a tanár vezetésével indulnak a Csarnokba, a tornatermekbe. A visszaérkezés is tanári felügyelet mellett történik.
- Az öltözőkben és a tornateremben a tanulók tanári felügyelet nélkül nem tartózkodhatnak.
- A tanulók az iskolában nem használhatnak olyan eszközöket, amelyek megzavarhatják a tanulást, tanítást. A tanóra alatt nem használhatják telekommunikációs eszközeiket. Ezeket a készülékeket kikapcsolt állapotban, a táskájukban kötelesek tárolni.
- Az iskolában felelősök segítik a nevelők munkáját, megbízatásukat az osztályfőnök, ill. a szaktanárok adják.

- A heteseket és a naplófűzet felelőst az osztályfőnök jelöli ki. A hetesek megbízatása egy-egy hétre szól. Feladatuk:
 - gondoskodnak a tanterem megfelelő előkészítéséről a tanórákra (tisza tábla, kréta, stb.), az órát tartó nevelő utasításai szerint.
 - a szünetben a termet a pedagógus kérésére kiszellőztetik;
 - az óra kezdetén a nevelő megérkezéséig felügyelnek az osztály rendjére, a fegyelmezetlen tanulókat figyelmeztetik,
 - az órát tartó nevelőnek az óra elején jelentik a hiányzó tanulókat,
 - ha az órát tartó nevelő a becsöngetés után öt perccel nem érkezik meg a tanterembe, értesítik az igazgatóságot,
 - az óra végén a táblát letörlik, és ellenőrzik a tanterem rendjét, tisztaságát.

A naplófűzet felelős feladata, hogy az óraközi szünetekben a fűzetet a következő óra tantermébe vigye, a tanórárt tartó nevelőnek átadja.

Az osztályfőnök egyéb felelősökről is dönthet (faliújság-, virág-, tisztaság-, szekrény-, lecke-felelős, stb.). megbízatásuk pontos meghatározása az osztályfőnök feladata.

- Az egyes tanórán kívüli iskolai rendezvények előkészítésében, lebonyolításában, lezárásában a rendezvény megszervezéséért felelős tanulóközösség tagjai működnek közre. A tanórán kívüli iskolai rendezvényekért felelős tanulóközösségeket az iskolai munkaterv tartalmazza.

AZ ÉTKEZÉS RENDJE

- A háromszori étkezők a reggelit 7¹⁵ és 7⁴⁵ között fogyaszthatják el az ebédlőben.
- Az alsó tagozatosok és a napközisek az *Ebédeltetési rend szerint 11.30-14.30 között meghatározott időpontban ebédelhetnek*. A felső tagozatosok az utolsó tanítási óra után étkezhetnek.
- A főétkeztetésre biztosított időtartam legalább 20 perc. Az ebédlőből enivalót nem lehet kivinni.
- Az ebédlőben a kulturált étkezési illemszabályok betartása minden tanuló kötelessége. Az ebédlőben történő fegyelmezetlen viselkedés fegyelmező intézkedéseket von maga után.

AZ INTÉZMÉNYI ÜNNEPEK, RENDEZVÉNYEK RENDJE

- A tanév során az iskola az éves munkatervben rögzített megemlékezéseket, ünnepélyeket tartja.
- Az iskolai ünnepélyeken az ünneplő ruha viselése kötelező; lányoknak sötét szoknya, fehér felső, fiúknak sötét nadrág, fehér ing. Az ünnepi öltözetet kiegészíti a királykék nyakkendő, melyen az iskola logója látható.
- A testnevelés órákon és a tanórán kívüli sportfoglalkozásokon a tanulók a következő **sportfelszerelést viselik:**
 - lányok-fiúk: piros dressz vagy sportnadrág, fehér póló, fehér zokni, sportcipő.

Az iskolán kívüli sportrendezvényeken az iskola pólóját viselik, melyen az intézmény emblémája található.

A TANÓRÁN KÍVÜLI EGYÉB FOGLALKOZÁSOK RENDJE

- A tanórán kívüli egyéb foglalkozásokat az iskola nevelői 14⁰⁰ óra és 17⁰⁰ óra között szervezik meg. Az ettől eltérő időpontokról a szülőket az intézmény előre értesíti.
- A tanuló kötelessége, hogy részt vegyen a 16 óráig tartó egyéb foglalkozásokon. A tanórán kívüli foglalkozásokra a tanulónak az adott tanév elején kell jelentkeznie, és a jelentkezés egy tanévre szól. A foglalkozások alóli felmentés iránti kérelmet a szülőnek írásban kell benyújtania minden tanév tízedik napjáig.

A szülő, gondviselő kérelmére az igazgató felmentést adhat a tanórán kívüli foglalkozásokon történő részvétel alól. A szülő kérésére a tanuló délutáni foglalkozás alóli felmentéséről az igazgató dönt.

A döntés ellen, a közléstől számított 15 napon belül a Közép-Pesti Tankerületi Központ igazgatójának címzett, az iskola igazgatójának benyújtott fellebbezéssel lehet élni.
- A felzárkóztató foglalkozásra, valamint az egyéni foglalkozásra kötelezett tanulókat képességeik, tanulmányi eredményeik alapján a tanítók, szaktanárok jelölik ki. A tanulók részvétele a felzárkóztató foglalkozásokon, valamint az egyéni foglalkozásokon kötelező, ez alól felmentést csak a szülő írásbeli kérelmére adhat az iskola igazgatója.
- A tanórán kívüli foglalkozásokról történő távolmaradást is igazolni kell.

A TANULÓK SZÁMÁRA SZERVEZETT EGYÉB TANÓRÁN KÍVÜLI FOGLALKOZÁSOK

- **Napközi otthon, tanulószoba**
 - A napközi otthonba és a tanulószobai foglalkozásra történő felvétel a szülő kérésére történik a tanév elején. Indokolt esetben a szülő tanév közben is kérheti gyermeke napközi otthoni elhelyezését.
 - A tanulószobai foglalkozásra a tanév elején lehet jelentkezni. Indokolt esetben a tanuló tanulószobai felvétele tanév közben is lehetséges.
 - A napközis foglalkozások a délelőtti tanítási órák végeztével – a csoportba járó tanulók órarendjéhez igazodva – kezdődnek és délután 16⁰⁰ óráig tartanak. Szülői igény esetén a napköziben a tanulók számára 16⁰⁰ óra és 17⁰⁰. óra között az iskola felügyeletet biztosít.
 - A tanulószobai foglalkozás a délelőtti tanítási órák végeztével – a tanulószobára járó tanulók órarendjéhez igazodva – 14⁰⁰ órakor kezdődik és délután 15³⁰ óráig tart.
 - A napközis és a tanulószobai foglalkozásról való hiányzást a szülőnek igazolnia kell.
 - A tanuló a napközis vagy a tanulószobai foglalkozásról csak a szülő személyes vagy írásbeli kérelme alapján távozhat el a foglalkozást vezető pedagógus engedélyével.
- **Tehetséggondozó, felzárkóztató és egyéni foglalkozások:** Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengék felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások segítik.
- **Iskolai sportkör:** Az iskolai sportkör tagja az iskola minden tanulója. Az iskolai sportkör sportcsoportjainak foglalkozásai biztosítják a tanulók rendszeres testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.
- **Szakkörök:** A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művésziak, technikaiak, szaktárgyiak. A szakkörök indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt. Szakkör vezetését – az iskola igazgatójának megbízása alapján – olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója.

- **Versenyek, vetélkedők, bemutatók:** A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük.
- **Erdei iskola:** A nevelési és a tantervi követelmények teljesítését segítik a táborszerű módon, az iskola falain kívül szervezett, több napon keresztül tartó erdei iskolai foglalkozások. A tanulók részvétele az erdei iskolai foglalkozásokon önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.
- **Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozás:** Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését segítik a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások. A tanulók részvétele ezeken a foglalkozásokon – ha az tanítási időn kívül esik és költségekkel jár – önkéntes. A felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.
- **Szabadidős foglalkozások:** A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl.: túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, klubdelutánok, táncos rendezvények stb.). A tanulók részvétele a szabadidős rendezvényeken önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.
- **Iskolai könyvtár:** A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtár segíti. A könyvtár működési rendjét a könyvtári szervezeti és működési szabályzat tartalmazza, mely az iskolai szervezeti és működési szabályzat melléklete.
- Az iskolában a területileg illetékes történelmi egyházak – az iskola nevelő és oktató tevékenységétől függetlenül – fakultatív **hit- és erkölcstan oktatást** szervezhetnek.
Az iskola minden év május 20-ig felméri, azon tanulóknak a körét, akik az egyházak által szervezett hit- és erkölcstan órákon, vagy a kötelező etikaórán kívánnak részt venni.
- **Diákkör:** Az iskolában a tanulók érdeklődésének kielégítésére diákkörök működhetne, ha annak céljai, működése nem ellentétes az iskola pedagógiai programjában megfogalmazott alapelvekkel. A diákkör létrehozására javaslatot

tehet az iskola igazgatójának a diákönkormányzat, a szülői munkaközösség iskolai vezetősége. A diákkör létrehozásáról, tevékenységéről, működéséről az iskola igazgatóját tájékoztatni kell. Az iskola a diákkör munkáját segítő tanár kijelölésével és tanterem biztosításával támogatja. A diákköri foglalkozások ideje alatt a Házirend előírásainak betartása kötelező.

VI. TANULÓINKTÓL ELVÁRT MAGATARTÁSI SZABÁLYOK

1. A tanulók az iskolában és az iskolán kívüli iskolai rendezvényeken, programokon, kirándulásokon az iskola házirendjében, az iskola működését meghatározó szabályrend szerint, a tanári utasításokat betartva kötelesek viselkedni.
2. A tanuló kötelességeinek és jogainak gyakorlása során nem sértheti társai és a közösség jogait.
3. A tanuló kötelessége a társadalmi együttélési szabályok, tanárai, az iskola dolgozói és tanuló társai emberi méltóságának és jogainak tiszteletben tartása.

A tanuló viselkedése az iskola minden dolgozójával szemben legyen tisztelettudó és udvarias.

Magatartása az iskolában és az iskolán kívüli rendezvényeken legyen kulturált és az iskolai közösséghez méltó.

4. Minden tanulótól elvárjuk az iskolában és a tanórán kívüli iskolai szervezésű programokon a segítőkész, kulturált magatartást, a felnőttekkel és egymással szembeni udvarias viselkedést, az ápolt külsőt.
5. A tanuló nem veszélyeztetheti önmaga és társai, az iskola dolgozói testi épségét.
Nem hozhat be az iskola területére a tanuló olyan dolgot, tárgyat vagy eszközt, amivel saját maga vagy társai testi épségét veszélyezteti, illetve társai holmijában, az iskola épületében, bútorában, felszerelési tárgyaiban kárt tehet.
6. A folyosókon, a lépcsőkön, az udvaron és az ebédlőben kiemelten fontos a fegyelmezett, körültekintő, másokra figyelő magatartás.
7. Az iskola területén hang-, fénykép- és videofelvétel csak igazgatói engedéllyel készülhet, kivéve évnyitó, ballagás, évzáró. A felvételeket tilos nyilvánosságra hozni a szereplők engedélye nélkül.
8. A házirendben nem szabályozott, de az iskola által elvárt kulturált magatartás és megjelenés formáit, az alapvető illem-kommunikációs viselkedési szabályokat a tantestület, az Iskolaszék és a Diákönkormányzat által elfogadott Etikai kódex

tartalmazza.

VII. AZ ISKOLA HELYISÉGEINEK, BERENDEZÉSI TÁRGYAINAK, ESZKÖZEINEK HASZNÁLATI RENDJE

1. A tanulók az iskola helyiségeit és eszközeit berendezési és felszerelési tárgyait csak nevelő felügyeletével, rendeltetésüknek megfelelően, a tanári útmutatások figyelembevételével használhatják.
2. A tanórán és az egyéb foglalkozásokon elektromos eszközöket (pl. interaktív tábla), az iskola informatikai erőforrásait a tanulók csak tanár jóváhagyásával és felügyeletével használhatják.
3. Az iskola helyiségeinek használói felelősek:
 - az iskola tulajdonának megóvásáért, védelméért,
 - az iskola rendjének, tisztaságának megőrzéséért,
 - a tűz- és balesetvédelmi, valamint a munkavédelmi szabályok betartásáért,
 - az iskola szervezeti és működési szabályzatában, valamint a házirendben megfogalmazott előírások betartásáért.
4. Minden tanuló feladata, hogy az iskola rendjére, tisztaságára vigyázzon, ne szemeteljen, maga és társai után az iskola helyiségeiben és udvarán rendet hagyjon.
5. A tanuló kötelessége, hogy megőrizze, illetve az előírásoknak megfelelően használja a rábízott vagy az oktatás során használt eszközöket, óvja az iskola épületét, felszereléseit, bútorait.
6. Ha valaki az épület bármely részében, felszerelésében kárt okoz, kártérítési felelősséggel tartozik. Minden károkozást azonnal jelenteni kell az osztályfőnöknek, ill. a gondnoknak.

A NAPKÖZI ÉS A TANULÓSZOBAI FOGLALKOZÁSOK RENDJE

A napközis és tanulószobai foglalkozások a tanórai foglalkozásokat követik. A foglalkozások rendjét a napközis és tanulószobai foglalkozási terv rögzíti, melyet az intézményvezető hagy jóvá. A tanítási idő végeztével a napközis és tanulószobás tanulókat a foglalkozásokat tartó pedagógusok fogadják.

A tanulószoba és a napközis 16 óráig tart. A napközis felügyeletet, szülői kérésre 17 óráig biztosítunk. Nevelői vagy a pedagógiai asszisztensi felügyelet nélkül az iskola épületében – sem a folyosókon, sem egyéb más helyiségekben – vagy az udvaron tanuló nem tartózkodhat.

A TEHETSÉGGONDOZÓ ÉS A FELZÁRKÓZTATÓ FOGLALKOZÁSOK RENDJE

A tehetséggondozásra, illetve a felzárkóztatásra szervezett foglalkozásokat a tanulók közül bárki igénybe veheti. Ezek időpontjait, helyét és a foglalkozásokat vezető tanárok nevét minden tanév szeptemberében az intézményvezető teszi közzé.

A SZÁMÍTÓGÉPTERMEK HASZNÁLATI RENDJE

A számítógépteremben a tanulók csak a pedagógus engedélyével és jelenlétében tartózkodhatnak. Az óra elején csak tanári utasításra szabad bekapcsolni a gépeket, és azonnal jelenteni kell az esetlegesen észlelt hibákat. A számítógépekre csak a foglalkozásokhoz szükséges állományok telepíthetők. Játékok telepítése és a magánjellegű internethasználat és saját adathordozók, egyéb hardver eszközök bevitele tilos. Az óra végén, a tanulói munka befejeztével a megváltozott konfigurációs állományokat vissza kell állítani az eredeti állapotába. Használat során be kell tartani a vírusok elleni védekezés általános szabályait. A hardver eszközöket szétszerelni, csatlakozókat eltávolítani nem szabad. A számítógépterembe ételt, italt bevinni, étkezni, inni szigorúan tilos, a foglalkozások során meg kell őrizni a gépterem rendjét és tisztaságát. A számítógépterem használati rendjére vonatkozó rendszergazdai utasításokat mindenki köteles betartani.

A TORNATEREM HASZNÁLATI RENDJE

A tornatermek tanítási időn kívül csak a testnevelő tanárok engedélyével és felügyeletével használhatók, kivételt képeznek ez alól a hivatalos bérlők.

A tanulók kötelesek a felszerelésüket, még alkalmankénti felmentés kérése esetén is magukkal hozni. A felmentett tanuló a testnevelő tanár által kijelölt helyen tartózkodik az óra teljes időtartama alatt, amennyiben ezt nem tartja be, igazolatlan órát kap. Az állandó felmentett, a részlegesen felmentett, a gyógytornára utalt tanulók szeptember végéig felmentésükről az iskolaorvosi igazolást átadják a testnevelő tanárnak. Esetenkénti felmentést a testnevelő tanár adhat szülői írásbeli kérésre vagy iskolaorvos javaslata alapján. A testnevelési órára érkező tanulók megvárják, amíg az előző osztály elhagyja az öltözőket, csak ezután vonulhatnak be. Becsöngetésig az öltözőben fegyelmetten viselkedve várják a tanárt. Az öltözőt elhagyva lekapcsolják a villanyokat, és bezárják az öltözők ajtaját. Pénzt és értéktárgyat a tanulók nem hagyhatnak az öltözőben. Ezek elzárásáról az óra előtti szünetben

a testnevelő tanár gondoskodik. Az öltözők és zuhanyozók rendjéért és tisztaságáért a tanulók felelősek. A tanulóknak ismerniük és be kell tartaniuk a balesetvédelmi, munkavédelmi előírásokat. Baleset esetén, a tanuló azonnal jelezze sérülését testnevelőjének.

AZ EBÉDLŐ HASZNÁLATÁNAK RENDJE

Étkezés előtt - az egészségvédelem érdekében - ajánlott a kézmosás. Az ebédlőben önkiszolgálás van, a tanulók türelmesen álljanak sorban és legyenek udvariasak. Az étkezés befejezése után a tálcat, tányérokat, evőeszközöket a kijelölt helyen kell beadni. Mindenkinek be kell tartani a kulturált étkezés szabályait, vigyáznia kell az asztal és az étkező tisztaságára, rendjére.

AZ ISKOLAI TANULÁSHOZ NEM SZÜKSÉGES DOLGOK BEHOZATALA AZ ISKOLÁBA

1. A tanulók az iskolába a tanuláshoz szükséges eszközökön, felszerelésen túl más dolgokat csak előzetes engedéllyel hozhatnak be.
2. Amennyiben a tanuló előzetes engedély vagy bejelentés nélkül hoz az iskolába a tanuláshoz nem szükséges dolgot, és ez a tanítási idő alatt kiderül, a tanuló köteles azt a nevelőnek a tanítás végéig megőrzésre átadni.
3. Nagy értékű, az iskolai munkához közvetlenül nem kapcsolódó eszközöket, tárgyakat a tanuló csak saját felelősségére hozhat be. Azok megrongálódásáért vagy elvesztéséért kártérítési felelősséget az iskola nem vállal.
4. Nagyobb összegű pénzt a tanulók az iskolába csak a szülő engedélyével – rendkívül szükséges esetben – hozhatnak. Ezeket az iskolába érkezéskor célszerű megőrzésre az osztályfőnöknek átadni. Ellenkező esetben az iskola nem vállal felelősséget érte.
5. Minden tanuló feladata, hogy vigyázzon értékeire, taneszközeire, felszerelésére. Az őrizetlenül hagyott tárgyakért az iskola felelősséget nem vállal.

VIII. A TANULÓK VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSÁNAK ÉS RENDSZERES TÁJÉKOZTATÁSÁNAK RENDJE ÉS FORMÁJA

1. Az iskola dokumentumainak megismerésén túl a tanuló minden olyan adat megismerésére is jogosult, amely rá vonatkozóan az iskola birtokában van.
2. A tanuló joga, hogy az emberi méltóság tiszteletben tartásával szabadon véleményt nyilvánítson minden kérdéstről, az őt nevelő és oktató pedagógus munkájáról, az iskola működéséről, továbbá tájékoztatást kapjon személyét és tanulmányait érintő kérdésekről

3. A véleménynyilvánítás során azonban nem nyilváníthat ki olyan értékítéletet, nem használhat olyan kifejezéseket, amellyel megsérti tanulótársainak, vagy az iskola dolgozóinak emberi méltóságát.
4. A tanulónak joga van javaslatot tenni, kérdést intézni az iskola vezetőjéhez, pedagógusaihoz és az Iskolaszékhez. A megkereséstől számított 15 napon belül, illetve az Iskolaszék 15 napot követő első ülésén joga van kérdésére, javaslatára érdemi választ kapni.
5. A tanulók szervezett véleménynyilvánításának és tájékoztatásának a fóruma a diákközgyűlés. Megtartásának idejét a tanév rendje tartalmazza.
6. A tanulók érdekképviselőt a Diákönkormányzat látja el. A tanuló joga, hogy a Diákönkormányzathoz forduljon érdekképviselőért. Ezt a területet a diákönkormányzat Szervezeti és működési szabályzat szabályozza.

IX. A TANULÓK JUTALMAZÁSÁNAK ELVEI, FORMÁI

Az iskolai jutalmazás elvei:

Azt a tanulót, aki

- példamutató magatartást tanúsít,
- képességeihez mérten jó tanulmányi eredményt ér el,
- az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,
- iskolai, iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon vesz részt,
- bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez **az iskola elismerésben részesítheti.**

A jutalmazás formái

- osztályfőnöki dicséret
- szaktanári dicséret
- igazgatói dicséret
- nevelőtestületi dicséret
- tanévzáró ünnepélyen oklevél, könyvjutalom
- kitűnő tanulók fogadása (félévkor)
- dicsőségtáblára kikerülő fénykép
- iskolarádió elhangzó dicséret

- Csata díj (8. osztályban adható)

A tanulókat jutalomra és kitüntetésre előterjeszthetik

- az osztályközösség, Diákönkormányzat,
- a nevelőtestület,
- az osztályfőnök,
- az igazgatóhelyettesek és az igazgató

Jutalmat és kitüntetést adhat

- iskolavezetés,
- a pedagógus és
- Diákönkormányzat.

Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén

- szaktárgyi teljesítményért
- példamutató magatartásért
- kiemelkedő szorgalomért **dicséretben részesíthetők**. Az egyes tanévek végén, valamint a **nyolc éven át kitűnő eredményt elért tanulók könyvjutalmat kapnak**, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át.

Az **iskolai szintű versenyek első három helyezettjei oklevelet** és könyvjutalmat kapnak, melyet az iskola közössége előtt adunk át.

Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók dicséretben részesülnek.

A kiemelkedő teljesítményű, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösségeket **csoportos dicséretben és jutalomban** részesítjük.

A dicséretet írásba foglaljuk, és azt a szülő tudomására hozzuk.

X. A TANULÓKRA VONATKOZÓ FEGYELMEZŐ INTÉZKEDÉSEK FORMÁI, ALKALMAZÁSI ELVEI

Azt a tanulót, aki

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti,
- a tanítási órákon, foglalkozásokon viselkedése többször fegyelmezetlen
- a házirend előírásait sorozatosan megszegi,
- igazolatlanul mulaszt

- bármilyen módon árt az iskola hírnevének fegyelmező intézkedésben lehet részesíteni.

FEGYELMEZÉSI INTÉZKEDÉSEK:

- szaktanári figyelmeztetés, intés, megrovás
- osztályfőnöki figyelmeztetés, intés, megrovás
- igazgatói figyelmeztetés, intés, megrovás
- tantestületi figyelmeztetés, intés, megrovás
- fegyelmi eljárás

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben a vétség súlyától függően el lehet térni. A tanuló súlyos kötelességszegése esetén a büntetési fokozatok betartásától el kell tekinteni.

A figyelmeztetés adható szóban és írásban. Az írásbeli fegyelmező intézkedéseket a tanuló ellenőrzőjébe és a naplóba beírjuk.

FEGYELMI ELJÁRÁS

- A tanuló súlyos kötelességszegése esetén a tanulóval szemben a magasabb jogszabályokban előírtak szerint fegyelmi eljárás is indítható. A fegyelmi eljárás megindításáról a nevelőtestület dönt.

Súlyos kötelességszegésnek minősül:

- az agresszió, a másik tanuló megverése, bántalmazása;
- a szándékos károkozás;
- az egészségre ártalmas szerek (dohány, szeszesital, drog) iskolába hozatala, fogyasztása;
- ha tanuló társainak, az iskola nevelőinek és alkalmazottainak emberi méltóságát megsérti;
- A tanuló gondatlan, vagy szándékos károkozása esetén a tanuló szülője a magasabb jogszabályokban előírt módon és mértékben kártérítésre kötelezhető. A kártérítés pontos mértékét a körülmények figyelembe vételével az iskola igazgatója határozza meg.

A FEGYELMI ELJÁRÁST MEGELŐZŐ EGYEZTETŐ ELJÁRÁS RENDJE

- A fegyelmi eljárást egyeztető eljárás előzheti meg a kötelességszegéssel gyanúsított és a sérelmet elszenvedő közötti megállapodás létrehozása, a sérelem orvoslása érdekében.

- A nevelőtestület egyeztető eljárás lefolytatását kezdeményezheti, ha a szaktanári, az osztályfőnöki fokozatokat követő igazgatói figyelmeztetés után is magatartási probléma áll fenn a tanulóval kapcsolatban, továbbra is megszegi a házirend és az Etikai kódex előírásait, nem teljesíti kötelességeit:
 - ha rendszeresen késik, vagy engedély nélkül távozik a kötelező és választott foglalkozásokról;
 - ha fegyelmezetlen magatartása, illetve rendszeres felszerelésihiány miatt nem tesz eleget képességeihez mérten tanulmányi kötelezettségének;
 - ha nem vesz részt saját iskolai környezetének rendben tartásában, és nem tartja be az iskola és az iskolához tartozó területek használati rendjét;
 - ha szándékosan rongálja az iskola létesítményeit és felszereléseit;
 - ha súlyosan veszélyezteti vagy sérti társai, vagy az iskola dolgozói testi épségét, illetve emberi méltóságát.
- Az egyeztető eljárás lefolytatásának lehetőségéről a szülőt az iskola értesíti. A tanuló szülője az írásbeli értesítést követően öt napon belül írásban kérheti az egyeztető eljárás lefolytatását.
- Egyeztető eljárás lefolytatására akkor van lehetőség, ha azzal a sértett, valamint kötelességszegéssel gyanúsított tanuló és szülei is egyetértenek.
- Az egyeztető eljárásban résztvevők köre
 - a kötelességszegéssel gyanúsított tanuló
 - az eljárás alá vont tanulók szülei
 - a tanuló osztályfőnöke
 - az iskola gyermekvédelmi felelőse
 - az iskolavezetés képviselője
 - az érintettek köre (tanulók, iskolai dolgozók)
 - szükség esetén a DÖK képviselője.

Az egyeztető eljárás lefolytatásában oktatásügyi közvetítő is közreműködhet.

- Az egyeztetési eljárás megállapodással zárul, amely rögzíti az eljárás alá vont tanuló és az érintettek közötti megegyezést.

Ha a sérelem orvoslásáról kötött írásbeli megállapodásban a felek kikötik, az egyeztető eljárás megállapításait és a megállapodásban foglaltakat a kötelességszegő tanuló osztályközösségében meg lehet vitatni, továbbá az írásbeli megállapodásban meghatározott körben nyilvánosságra lehet hozni.

- A fegyelmi eljárást le kell folytatni, ha az egyeztető eljárás lefolytatását nem kéri, továbbá ha az egyeztető eljárás tizenöt napon belül nem vezetett eredményre.

Az eljárás menete:

- Egyeztető eljárás megindításának írásbeli kezdeményezése.
- A szülő írásbeli kérelme alapján az iskolavezetés az osztályfőnökkel egyeztetve dönt az eljárás megindításának időpontjáról és helyszínéről, és értesíti erről az érintetteket.
- A jegyzőkönyvvezető kijelölése.
- Az adott időben és helyszínen az eljárás lefolytatása. Napirendi pontok:
 - a megbeszélés megnyitása
 - a probléma ismertetése
 - az érintettek meghallgatása
 - megoldási lehetőségek keresése a sérelem orvoslására
 - megállapodás megfogalmazása és jegyzőkönyvi rögzítése
- a tárgyalást követő napon a megállapodás írásos formájának eljuttatása az érintettekhez.
- a megállapodás aláírása (az érintett tanuló, szülők, osztályfőnök és igazgató).

XI. A TANULÓK TANTÁRGYVÁLASZTÁSA

- Az iskola helyi tanterve tartalmazza a tanulók számára kötelezően és szabadon választható tantárgyakat.
- A tantárgyválasztással kapcsolatos döntését a szülő írásban adhatja le a beiratkozás napján az intézmény igazgatójának. A választott tanórai foglalkozást az értékelés és a minősítés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mint a kötelező tanítási órát.
- Az iskola igazgatója minden tanév áprilisában az osztályfőnökök közreműködésével szülői értekezleteken, illetve osztályfőnöki órákon értesíti a szülőket és a tanulókat a következő tanévben választható tantárgyakról, az azt tanító nevelőkről.

XII. A TANULMÁNYOK ALATT TERVEZETT VIZSGÁK AZ OSZTÁLYOZÓ VIZSGÁRA JELENTKEZÉS

1. Az iskolánkba járó tanulók tevékenységének, munkájának értékelésével kapcsolatos szabályokat a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 64-78.§-a és a Pedagógiai program szabályozza. Az iskolában az alábbi vizsgák tehetők:

- osztályozóvizsga

- javítóvizsga
- pótló vizsga

2. Iskolánkban osztályozó vizsgát kell tennie annak a tanulónak félévi és tanév végi osztályzatainak megállapításához,

- akit az iskola igazgatója felmentett a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól, ill. magántanuló volt;
- saját kérelmére osztályzatának megállapításához független vizsgabizottság előtt teszi le az osztályozóvizsgát;
- az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb vagy hosszabb idő alatt teljesítse;
- mulasztásai (Ntk. 51.§) miatt a nevelőtestület engedélyezte, hogy osztályozóvizsgát tehet.

A nevelőtestület megtagadhatja az osztályozóvizsga letételét, ha a tanuló igazolatlan mulasztásainak száma meghaladja a húsz tanórai foglalkozást, és a szülőt értesítette az igazolatlan mulasztás következményeiről.

Ha a tanuló teljesítménye a tanítási év végén nem minősíthető, tanulmányait évfolyamisméltással folytathatja. Ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye érdemjeggyel nem volt minősíthető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie.

3. Javítóvizsgát tehet az a tanuló, aki

- a tanév végén legfeljebb három tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott;
- az osztályozó- vagy különbözeti vizsgáról neki fel nem róható okból elkésett, a vizsgán nem jelent meg, vagy a már megkezdett vizsgáról engedély nélkül távozott.

Az osztályozóvizsga tantárgyai:

Tantárgy	Évfolyam							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv	•	•	•	•	•	•	•	•

Magyar irodalom	•	•	•	•	•	•	•	•
Idegen nyelv				•	•	•	•	•
Matematika	•	•	•	•	•	•	•	•
Történelem					•	•	•	•
Környezetismeret	•	•	•	•				
Természetismeret					•	•		
Fizika							•	•
Kémia							•	•
Biológia							•	•
Földrajz							•	•
Informatika								

A továbblépés feltételei

Az egyes évfolyamok végén az osztályozóértekezlet dönt arról, hogy a tanuló felsőbb évfolyamra léphet. A továbblépés feltétele a tantervi követelmények legalább elégséges teljesítése. Amennyiben a tanév végén a tanuló elégtelen minősítést kap, javítóvizsgát tehet.

Ha a tanuló teljesítménye az osztályozó-/javítóvizsgán nem minősíthető, tanulmányait évfolyamismétléssel folytathatja.

Ha a tanuló a tanítási év végén nem osztályozható, tanulmányait évfolyamismétléssel folytathatja.

4. Az osztályozó-/javítóvizsga időpontját a tanév munkaterve rögzíti. A vizsga időpontja a honlapon megtekinthető. A vizsgák időpontjáról az iskola a vizsgázót írásban tájékoztatja.
5. Az osztályozóvizsga tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményeit a Házirend 1. sz. melléklete tartalmazza.

6. Iskolánk 4. évfolyamán, valamint az 5-8. évfolyamon a tanév rendjében meghatározott időpontban tantárgyi vizsgát tesznek. A vizsgaszabályzatot a Pedagógiai program tartalmazza.

XIII. A TANULÓ TÁVOLMARADÁSÁNAK, MULASZTÁSÁNAK, KÉSÉSÉNEK IGAZOLÁSA

- A tanuló hiányzását a tanítási órákról, valamint a tanórán kívüli foglalkozásokról, igazolni kell.
- A szülő egy tanévben gyermekének három nap hiányzását igazolhatja a tájékoztató füzetben (ellenőrző) keresztül.
- Három napnál több hiányzás esetén csak a szülő kézjeggyével ellátott hivatalos szerv által kiállított igazolást fogadunk el.
- A tanuló a hiányzást követő első napon, de legkésőbb 3 napon belül köteles az osztályfőnökének az igazolást leadni. Ha ezen az időn belül nem igazolja távolmaradását, mulasztott órái igazolatlan óráknak minősülnek.
- Három napot meghaladó távollétet az iskola igazgatója engedélyezhet a szülő írásbeli kérése alapján. Az engedélyezés elbírálásának szempontja az egyéni mérlegelés, feltétele a tananyag pótlása.
- A tanuló első alkalommal történő igazolatlan mulasztásakor, továbbá ha az igazolatlan mulasztások száma elérte a tíz órát, az osztályfőnök értesíti a szülőt. Ha a tanuló ismételten igazolatlanul mulaszt, az iskola a gyermekjóléti szolgálat közreműködését igénybe véve keresi meg a tanuló szülőjét.
- Ha a tanuló egy tanítási évben 10 órát mulaszt igazolatlanul, az iskola igazgatója értesíti a kormányhivatalt és a gyermek-és ifjúságvédelmi felelős segítségével a gyermekjóléti szolgálatot.
- Ha a tanuló igazolatlan mulasztása egy tanítási évben eléri a harminc órát, az iskola a mulasztásról tájékoztatja az általános szabálysértési hatóságot, továbbá ismételten tájékoztatja a gyermekjóléti szolgálatot, amely közreműködik a tanuló szülőjének az értesítésében. Ha a tanköteles tanuló igazolatlan mulasztása egy tanítási évben eléri az ötven órát, az iskola igazgatója haladéktalanul értesíti a tanuló tényleges tartózkodási helye szerint illetékes jegyzőt és a kormányhivatalt.
- Ha a tanuló (igazolt és/vagy igazolatlan) mulasztott óráinak száma egy tanévben a 250 órát, vagy egy adott tantárgyból a kötelező tanítási órák 30%-át meghaladja, akkor, ha a hiányzásai miatt nincsenek érdemjegyei, tanév végén nem osztályozható, a

nevelőtestület számára osztályozóvizsga letételét engedélyezheti.

- Ha a tanuló a tanórai foglalkozás kezdetére nem érkezik meg, késik, akkor ezt igazolnia kell. A késés igazolása megegyezik a mulasztás igazolására meghatározott eljárással. A késések idejét össze kell adni. Amennyiben ez az idő eléri a 45 percet, a késés egy igazolt vagy igazolatlan órának minősül.
- Az elkéső tanuló nem zárható ki a tanóráról.

XIV. VÉDŐ-ÓVÓ ELŐÍRÁSOK, SZABÁLYOK

Gyermek- és ifjúságvédelem

A szülőket és a tanulókat az osztályfőnök, illetve az iskolavezetés rendszeresen tájékoztatja azokról lehetőségekről, személyekről és intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak.

Rendszeres egészségügyi felügyelet, ellátás

Az intézmény biztosítja a feltételeket a tanulók rendszeres egészségügyi vizsgálatához. Az iskolában heti két alkalommal védőnő lát el ügyeletet.

A tanulók egészségének, testi épségének megőrzését szolgáló szabályok

A tanulókat tanévkezdéskor, az első tanítási napon, osztályfőnöki órán baleset- és tűzvédelmi oktatásban részesítjük. Ez bekerül a tájékoztató füzetükbe, aminek tudomásulvételét a szülő aláírásával igazolja.

Külön balesetmegelőző oktatást tartanak első szakórájukon az illetékes szaktanárok az alábbiakban:

- technika óra
- testnevelés óra, sportfoglalkozás,
- fizikai, kémiai kísérletek.
- informatika és szakkör,

valamint az osztályfőnökök a tanulmányi kirándulások, erdei iskola és az iskolán kívüli programok (közlekedés) előtt.

Minden tanuló kötelessége, hogy:

- óvja saját maga és társai testi épségét, egészségét;
- betartsa, és igyekezzon társaival is betartatni az osztályfőnökétől, illetve a nevelőtől hallott, a balesetek megelőzését szolgáló szabályokat;

- azonnal értesítse az iskola valamelyik dolgozóját, ha saját magát, társait vagy másokat veszélyeztető helyzetet, tevékenységet; illetve valamilyen rendkívüli eseményt vagy balesetet észlel;
- rendkívüli esemény esetén pontosan betartsa az iskola felnőtt dolgozóinak utasításait, valamint az épület kiürítési tervében szereplő előírásokat.

Az iskolai kisebb sérülések ellátására elsősegélynyújtó dobozokat helyeztünk el az épület minden szintjén:

- Földszint: tornaterem, porta,
- I. emelet: igazgatóhelyettesi iroda,
- II. emelet: igazgatóhelyettesi iroda,
- III. emelet: technika, háztartástan terem.

XV. FIZETÉSI KÖTELEZETTSÉGGEL KAPCSOLATOS SZABÁLYOK

Az intézményben tandíj fizetésére nem kötelezettek a tanulók.

A tanulók szociális helyzetük alapján normatív étkezési hozzájárulásban, tankönyvvásárlási támogatásban részesülhetnek. A támogatást a szülő írásban kérheti jogszabályokban leírt feltételek szerint a helyi önkormányzattól.

A fentiekben túlmenően diákjaink a lakóhely szerinti önkormányzattól igényelhetnek étkezési hozzájárulást, valamint szociális ösztöndíjat is. Ezekről a lehetőségekről a szülőket és a diákokat egyaránt tájékoztatjuk, megpályázásukban közreműködünk. Intézményünkben nincs *szociális ösztöndíjra* lehetőség.

Fizetési kötelezettséggel kapcsolatos intézményi szabályok:

- A tanulók az intézményben igénybe vett **étkezésért** térítési díjat fizetnek.
A térítési díjakat az iskola pénztárában vagy online módon lehet befizetni a tanév elején meghatározott befizetési rend szerint.
A befizetési rend megtalálható az iskola honlapján, a szülői hirdetőtáblán. A térítésmentesen étkezőknek a befizetés időpontjában kell az étkezés iránti igényüket jelezni.
Az étkezés lemondását legkésőbb a hiányzást megelőző napon 9 óráig kell megtenni.
A szülőnek kötelessége a hiányzást jelezni. Hiányzás esetén az étkezési díj a következő hónapban írható jóvá a lemondást követő második naptól.

- A tanulók ingyenes **tankönyvellátásban** részesülhetnek a hatályos jogszabályban meghatározottak szerint.

A tankönyvek egy részét könyvtári kölcsönzés formájában biztosítjuk.

A tankönyvek kölcsönzésének szabályai azonosak a könyvtár házirendjében megfogalmazottakkal. A tanulók az iskolától kapott tankönyv használatára addig jogosultak, ameddig a tanulói jogviszonyuk iskolánkban fennáll. A tanulói jogviszony megszűnésekor, illetve tanév végén a kapott tankönyveket vissza kell adni a könyvtárába.

XVI. A TANULÓK ÁLTAL ELŐÁLLÍTOTT TÁRGYAKKAL, DOLGOKKAL KAPCSOLATOS RENDELKEZÉSEK:

- Az iskola tulajdonába kerülnek a tanuló által előállított dolgok, ha annak elkészítéséhez szükséges anyagi és egyéb feltételeket az intézmény biztosította számára.
- Tanulóink kereskedelmi forgalomba nem kerülő munkákat készítenek, ezért anyagi juttatást nem kapnak.

XVII. A TANKÖNYVELLÁTÁS ISKOLÁN BELÜLI SZABÁLYAI

Az iskolai tankönyvellátás legfontosabb feladatai: a tankönyv beszerzése és a tanulókhöz történő eljuttatása. Az iskola a tankönyvellátás feladatait olyan formában végzi, hogy a Könyvtárellátó Kiemelkedően Közhasznú Nonprofit Kft. (a továbbiakban: Könyvtárellátó) a tankönyvek forgalmazására vonatkozóan szerződést köt, és az intézmény a tankönyveket a tankönyvforgalmazótól átveszi.

Az iskola tankönyvellátással kapcsolatos feladatainak végrehajtásáért az intézményvezető a felelős. Az intézményvezető elkészíti a következő tanév tankönyvellátásának rendjét, amelyben kijelöli az iskolai tankönyvellátásban közreműködő tankönyvfelelőst, aki részt vesz a tankönyvterjesztéssel kapcsolatos feladatok ellátásában. A feladatellátásban való közreműködés nevezettnek nem munkaköri feladata. Díjazása a Könyvtárellátóval kötött szerződésből következik.

A tankönyvellátás rendjében tanévente az alábbi területekre tér ki:

- Az ingyenes tankönyvellátásra jogosultak köre, jogosultság igazolásának módja.
- A tankönyvellátással összefüggő feladatok, határidők.
- A tankönyvellátásban közreműködők feladatai: igazgató, tankönyvfelelős, könyvtáros, munkaközösség-vezetők, osztályfőnökök, szaktanárok.

A tankönyvrendelést oly módon kell elkészíteni, hogy a tankönyvtámogatás, a tankönyvkölcsönzés az iskola tanulói részére biztosítsa a tankönyvhöz való hozzájutás lehetőségét, a könyvtári keret mértékéig. A tankönyvrendelés végleges elkészítése előtt az iskolának lehetővé kell tenni, hogy azt a szülők megismerjék. A szülő nyilatkozhat arról, hogy gyermeke részére az összes tankönyvet meg kívánja-e vásárolni, vagy egyes tankönyvek biztosítását más módon, például használt tankönyvvel kívánja megoldani. Az iskola igazgatója a tankönyvrendelés lezárását követően tájékoztatja a fenntartót, aki az ellenőrzés után azt jóváhagyja, így válik véglegessé a tankönyvrendelés. Az ingyenes tankönyvek az iskola könyvtári állományába kerülnek. Bevételezéséről az iskola igazgatója gondoskodik. Az ingyenes tankönyvhöz a tanulók kölcsönzés útján jutnak.

Az iskolai tankönyvkölcsönzés során biztosítani kell, hogy a kölcsönzést igénybe venni kívánó tanulók egyenlő eséllyel jussanak hozzá a tankönyvekhez. Ha a tankönyv kölcsönzése során a könyv a szokásos használatot meghaladó mértéken túl sérül, a tankönyvet a tanuló elveszti, megrongálja, a nagykorú tanuló, illetve a kiskorú tanuló szülője az okozott kárért kártérítési felelősséggel tartozik. Nem kell megtéríteni a rendeltetészerű használatból származó értékcsökkenést (amortizáció). A tankönyv elvesztése esetén a tanuló, illetve

szülője köteles a tankönyv beszerzési árát megtéríteni. A tanulónak felróható ok miatt megrongálódott tankönyvet a tanuló/szülő köteles másik tankönyv beszerzésével megtéríteni, illetve a tankönyv értékét megfizetni.

A NEM ALANYI JOGON JÁRÓ TANKÖNYVTÁMOGATÁS ELVEI, AZ ELOSZTÁS RENDJE

A nem alanyi jogon járó tankönyvtámogatást pénzben nem tudjuk biztosítani. Minden tanulónak joga van tartós tankönyvek egész évi kölcsönzésére, amennyiben igényét a tankönyvrendelés időpontjában jelzi. A tankönyvtámogatásba beszámít a tartós könyvhasználat.

XVIII. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

A HÁZIREND HATÁLYA

A Házirend előírásait be kell tartania az iskolába járó valamennyi tanulónak, szülőnek, az iskola pedagógusainak és más alkalmazottainak.

A Házirend területi előírásai kiterjednek:

- az iskola területére,
- az iskolai élet különböző helyszínei közötti közlekedésre,
- az iskolán kívüli – az iskola által szervezett, a pedagógiai program végrehajtásához kapcsolódó – iskolán kívüli rendezvényekre.

A HÁZIREND ELFOGADÁSÁNAK ÉS MÓDOSÍTÁSÁNAK SZABÁLYAI

A Házirendet a nevelőtestület fogadja el a diákönkormányzat és a szülők véleményének figyelembe vételével. A Házirend az igazgató jóváhagyásával lép életbe.

A Házirendet a nevelőtestület a Diákönkormányzat véleményének kikérésével kétévenként felülvizsgálja, és szükség esetén módosítja.

A módosított Házirend elfogadásához a Diákönkormányzat és az Iskolaszék véleményezése szükséges. A Házirend azon rendelkezéseinek érvénybe lépéséhez, amelyekből a fenntartóra, ill. a működtetőre többletkötelezettség hárul, a fenntartó, a működtető egyetértése szükséges.

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A Házirendet az *iskolai Diákönkormányzat* 2017. év november hó 23. napján tartott ülésén megtárgyalta, és véleményezte.

Kelt: Budapest, 2017. november 23.

.....
Kócsó Gyöngyi
diákönkormányzat munkáját segítő
pedagógus

.....
Kollár Bernadett
iskolai Diákönkormányzat vezetője

Az iskolai Házirendet az *Intézményi Tanács* a 2017. év november hó 27. napján tartott ülésén megtárgyalta, és a véleményezte.

Kelt: Budapest, 2017. november 27.

.....
Bosnyák Tamara
Intézményi Tanács elnöke

Az iskolai Házirendet az *iskola nevelőtestülete* 2017. év december hó 1. napján tartott ülésén elfogadta.

Kelt: Budapest, 2017. december 15.

.....
Szenteiné Bukovinszky Katalin
intézményvezető

1. SZÁMÚ MELLÉKLET

AZ OSZTÁLYOZÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

1-4. évfolyam

Magyar nyelv

1. évfolyam:

Másolás írott mintáról, a tanuló saját nevének önálló leírása

Kiejtés szerint írandó rövid szavak másolása nyomtatott mintáról betűtévesztés, betűcsere, betűkihagyás nélkül

Az időtartam és a j hang helyes jelölése a tanult szókészlet körében tollbamondásra és emlékezetből írással (minimum 30 szó)

A leírt nyelvi anyag fölolvastása, javítása összehasonlítással

2. évfolyam:

Az ábécérend ismerete

Hosszú magán- és mássalhangzók felismerése a beszédben

A hosszú hangok jelölése írásban

Rövid, fonetikusán írandó szavak hibátlan lejegyzése tollbamondásra, a kiejtéstől eltérőké másolással

A j hang biztos jelölése min. 20 ismert szóban

A helyes mondatkezdés, szavakra tagolás

Szavak elválasztása a szótagolás szabályai szerint

A kijelentő és a kérdő mondat felismerése, megnevezése, helyes jelölése

3. évfolyam:

Egyéni tempójú, rendezett, tiszta íráskép

Az írásbeli munkák javítása tanítói segítséggel

A cselekvést jelentő igék, a főnevek és a melléknevek felismerése, megnevezése

A többes szám kifejezésének felismerése

A személynevek, állatnevek, a lakóhely nevének helyes leírása

A begyakorolt szavak helyesírása a kiejtés szerint vagy szóelemzés alapján Egyszerű és összetett szavak elválasztása önállóan

További 20 begyakorolt szóban a j/ly helyes jelölése

6-8 értelmes, összefüggő mondat írása megadott v. választott témában

Az időrend megtartása események leírásakor

A szöveg mondatokra tagolása; helyes mondatkezdés és zárás

Az önálló írásbeli munkák javítása tanítói segédlettel

4. évfolyam:

Esztétikus, rendezett egyéni írás

A hangok időtartamának és a j hang helyes jelölése (min. 40 szó) toldalékos szavakban is a begyakorolt esetekben

Mondatok helyes leírása

A mondatfajták felismerése, megnevezése, helyes leírása

A szavak szófajának megnevezése a tanult szófajok esetében (főnév, melléknév, számnév, ige, névmás, névelő, névutó)

Az egyalakú szótövek, a tanult toldalékok felismerése, a szavak toldalékos alakjának helyesírása

Az igealakok felismerése, az igekötős igék helyesírása ismert szavak esetében

A tulajdonnevek fajtáinak helyesírása, a földrajzi név, intézménynév, címek, márkanevek, díjak nevének esetében a begyakorolt szavak helyesírása

A főnevek tárgyragjának, a többes szám jelének felismerése

A melléknév, a számnév helyes írásmódja

A múlt idejű és jövő idejű igék helyesírása

A hibák javítása tanítói segítséggel, önellenőrzéssel

6-8 mondatos írásbeli fogalmazás készítése megadott témáról: elbeszélés, leírás, levél

A helyesírási szótár használata

MAGYAR IRODALOM

1-4. évfolyam

1. évfolyam:

Egyszerű szóbeli kommunikáció

A magyar ábécé betűinek felismerése, összeolvasása

Kiejtés szerint írandó szavak, szó szerkezetek, rövid mondatok néma és hangos olvasása

Az önálló (néma) olvasással párhuzamosan a szövegértést igazoló egyszerű feladatok megoldása (Pl.: adatkeresés, szereplők tulajdonságai)

Tartalommondás segítséggel

Memoriterek

2. évfolyam:

Ismert típusú írott utasítások megértése, végrehajtása

Udvarias viselkedés és kommunikáció mindennapi szituációkban

A tanult memoriterek szöveghű elmondása (min. 3 mondóka, 2 vers)

Rövid mondatos szövegek min. szóképes néma és hangos olvasása

Olvasmányok tartalmának elmondása tanítói kérdésekre

Tartalmilag tisztázott és megértett rövid szöveg felkészülés utáni felolvasása, mondatokra tagolás szünnettartással, hanglejtéssel, levegővétellel

8-10 soros ismert témájú szöveg néma olvasása, a megértés igazolása kérdések megválaszolásával

3. évfolyam:

Egyszerű szerkezetű mesék, elbeszélések eseményeinek elmondása néhány összefüggő mondattal

A feldolgozott művek témájával kapcsolatos kérdések, válaszok megfogalmazása

Ismert feladattípusok szóbeli és írásbeli utasításainak megértése

Fél oldal terjedelmű, ismert témájú szépirodalmi és ismeretterjesztő szövegek felolvasása felkészülés után; min. szólamszintű olvasás

A szövegértés bizonyítása feladatok megoldásával. Az olvasmányok tartalmának elmondása néhány összefüggő, értelmes mondattal

Memoriterek: min. 4 vers; szólások, közmondások

Szövegek csoportosítása

Könyvek használata ismeretszerzéshez

4. évfolyam:

Érthető, folyamatos beszéd a mindennapi kommunikációban

Az udvarias beszédfordulatok használata a mindennapi beszédhelyzetekben

A mondanivaló értelmes, lényegre törő megfogalmazása szóban

Előzetes felkészülés után ismert tartalmú szöveg pontos, folyamatos, értelmező felolvasása, a szövegfonetikai eszközök használata

15-20 soros szöveg önálló olvasása, a szövegértés igazolása feladatok önálló megoldásával: válaszadás, lényegkiemelés, vázlat készítése

Az olvasmányok tartalmának elmondása néhány összefüggő, értelmes mondattal

Magyar költők és írók nevéhez a megfelelő művek kapcsolása, alkotásaik címének

felelevenítése

Memoriterek: min. 5 vers, szólások, közmondások

Tájékozódás szótárakban, könyvek tartalomjegyzékének használata

MATEMATIKA

1–4. évfolyam

1. évfolyam

- számfogalom a 20-as számkörben
- biztos számlálás, összeadás, kivonás, pótlás
- számok írása, olvasása
- páros, páratlan számok felismerése
- számszomszédok
- egyszerű szöveges feladatok megoldása
- sorozatok
- a m, kg 1 egységének használata szám– és egyszerű szöveges feladatokban
- a hét, nap, óra időtartamok helyes alkalmazása

2. évfolyam

- biztos számfogalom 100-ig
- darabszám, mérőszám helyes használata
- számok tulajdonságai
- műveletek megoldása szóban, írásban
- a szorzótáblák biztonságos ismerete
- tagok felcserélhetőségének ismerete
- nyitott mondatok kiegészítése
- szöveges feladatok értelmezése, megoldása:
 - lejegyzés
 - műveletek kijelölése
 - számolás, ellenőrzés
 - válasz
- sorozatok képzése, folytatása
- síkidomok létrehozása, felismerése
- csoportosítás, válogatás adott szempontok szerint
- gyakorlati mérések a tanult egységekkel

3. évfolyam

- biztos számfogalom 1000-ig
- alaki, helyi, valódi érték fogalma

- számok képzése
- műveletek biztonságos végzése
- nyitott mondatok megoldása
- szöveges feladatok értelmezése, ábrás és szakaszos jelöléssel
- sorozatok folytatása
- tesztek építése, síkidomok előállítás
- mérés alkalmi és szabvány egységekkel
- át- és beváltások a tanult mértékegységekkel
- a biztos és a véletlen megkülönböztetése konkrét tapasztalatszerzés útján

4. évfolyam

- biztos számfogalom a 10.000-es számkörben
- számok helyi érték szerint írása, olvasása
- számok képzése, bontása
- számszomszédok (egyed, tízes, század, ezres, tízezres)
- páros, páratlan
- becslés, ellenőrzés eszközként való használata
- műveleti sorrend fogalma, zárójel szerepe
- szöveges feladatok teljes algoritmusának ismerete
- nyitott mondatok igazsághalmazának megkeresése
- sorozatok szabályainak megállapítása (állandó, változó)
- szabályjáték, táblázat összefüggéseinek megállapítása
- geometriai alakzatok építése térben és síkban, tulajdonságaik ismerete
- egyszerű tükrözés
- át- és beváltások a tanult mértékegységekkel, gyakorlati mérésekkel
- terület- és területszámítások
- adatgyűjtés táblázatok leolvasásával
- biztos, lehetséges, lehetetlen fogalma

KÖRNYEZETISMERET

1-4. évfolyam

1. évfolyam

A megismerési módszerek alapozása

- megfigyelés
- összehasonlítás
- csoportosítás
- tapasztalatok lejegyzése rajzban, kifejezés élőszóban

Élettelen természet alapismeretei

- nap időtartama, napszakok
- időjárás elemei
- évszakok jellemző időjárása
- évszakok ünnepei, szokásai

Élő természet alapismeretei

- élő – élettelen
- környezetünk növényei
- elemi növénygondozás
- mese – valóság

Testünk és életműködésünk

- testünk főbb részei
- szervezetünk ritmusai
- évszakoknak megfelelő öltözködés
- tisztálkodás
- balesetvédelem

Tájékozódási alapismeretek

- irányok
- az iskola neve, helyiségei, környéke

Közlekedés

- gyalogos közlekedés

Lakóhely ismerete

- lakóhely címe, neve
- iskola pontos címe

- a környék nevezetes épületei

2. évfolyam

A megismerési módszerek alapozása

- leírás, vizsgálódás a közvetlen környezetben lévő tárgyak, élőlények körében; érzékelhető tulajdonságok körében
- becslések, egyszerű mérések
- tapasztalatok kifejezése írásban

Élettelen természet alapismeretei

- érzékszerveink
- anyagok tulajdonságai
- anyagok csoportosítása
- élelmiszerek

Élő természet alapismeretei

- termesztett növények
- felhasználásuk
- növényi táplálékaink
- vadon élő és tenyésztett társállatok élete
- állatok viselkedésének összehasonlítása

Testünk és életműködésünk

- életműködéseink főbb jellemzői
- főbb szerveink szerepe
- helyes fog- és testápolás
- a környezet szervezetre gyakorolt hatásai

Tájékozódási alapismeretek

- az iskola környékének ismerete (otthontól az iskoláig)

Közlekedés

- a közlekedés illemszabályai
- balesetvédelem

Lakóhely ismerete

- a település, a települési környezet felszínének jellemzői
- felszíni formái
- vizei

- hagyományok
- egykor és most

3. évfolyam

A megismerési módszerek alapozása

- egyszerű kísérletek végzése
- a tapasztalatok általánosítása

Élettelen természet alapismeretei

- anyagok mérhető tulajdonságai
- változások
- halmazállapot változások
- időjárási jelenségek
- vizsgálódás mágnesekkel
- jelek, jelzések

Élő természet alapismeretei

- a növény életfeltételei
- az állatok életfeltételei
- az állatok viselkedése évszakok szerint
- növények, állatok egymásra utaltsága
- helyes viselkedés a természetben

Testünk és életműködésünk

- testünk mérhető tulajdonságai
- életfeltételek
- egészséges életmód, napirend
- egészség és sport
- leggyakoribb fertőző betegségek és megelőzésük
- védőoltások fontossága
- beteglátogatás– ápolás

Tájékozódási alapismeretek

- tárgyak alaprajza
- kicsinyítés
- a térkép
- a 4 fő világtáj

- az iránytű

Közlekedés

- a lakóhely jellemző közlekedési eszközei
- tömegközlekedés eszközei
- utazási szokások
- gyermekbalesetek, megelőzésük

Országismeret

- hazánk fővárosa, Budapest
- a főváros nevezetességei
- élet a fővárosban és az ország más vidékein

4. évfolyam

A megismerési módszerek alapozása

- következtetések, egyszerű összefüggések felismerése
- önálló mérések
- ismeretforrások felhasználása

Élettelen természet alapismeretei

- az otthon és környezetének tisztasága, szennyező forrásai
- a lakóhely levegőjének, vizeinek tisztasága
- szennyező források a környezetben
- megelőzés, védekezés
- szelektív hulladékgyűjtés

Élő természet alapismeretei

- a tanuló környezetében megfigyelt élőhely jellemzői
- erdő, füves és vizes élőhelyek jellemzői; jellemző növényei, állatai
- a természetvédelem fontossága

Testünk és életműködésünk

- az emberi élet szakaszai
- helyes és helytelen szokások
- szokások hatása életmódunkra

Tájékozódási alapismeretek

- domborzat és vízrajz Magyarország térképén
- lakóhely a térképen

- Magyarország tájai a térképen

Közlekedés

- A kerékpáros közlekedés szabályai
- Balesetvédelem
- Utazás tervezés

Országismeret

- hazánk természeti szépségei
- kulturális emlékei, értékei képeken
- településtípusok (város, falu, tanya)
- népszokások
- kisebbségek
- magyarok határainkon túl
- híres magyarok
- hírünk a világban

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM 5-8. ÉVFOLYAM

Magyar nyelv

5. évfolyam

Ábécé, helyesírási alapelv (kiejtés elve, szóelemzés elve, hagyomány elve, egyszerűsítés elve), elválasztás. szótő, toldalék, képző, jel, rag; egyjelentésű szó, többjelentésű szó, rokon- és ellentétes jelentés; hangutánzó szó, hangulatfestő szó, állandósult szókapcsolat, közmondás, szólás; beszélt nyelvi metafora.

Magánhangzó, mássalhangzó; hangrend, illeszkedés, teljes hasonulás, részleges hasonulás, összeolvadás, rövidülés kiesés

6. évfolyam

Alapszófajok, ige, főnév, melléknév, számnév, határozószó, névmás, igenév/igenevek.

7. évfolyam

Vélemény, vita, érv; megbeszélés, hozzászólás, felszólalás, kiselőadás, köszöntő, ünnepi beszéd.

Mondatrész, alany, állítmány, jelző (minőség, birtokos, mennyiség), határozó (idő, hely, mód, társ, eszköz, állapot).

Szószerkezet, mellérendelő és alárendelő szószerkezet.

Viszonyzó, névelő, kötőszó, névutó, partikula, segédige, igekötő.

Mondatszó, indulatszó, módosítószó.

8. évfolyam

Tömegkommunikáció, sajtó, rádió, televízió, internet.

Sajtóműfaj (hír, tudósítás, interjú).

Központosítás, írásjele: vessző, pont, kérdőjel, felkiáltójel, kettőspont, gondolatjel. Egyenes, szabad függő, függő idézet. Mondatfajta, kijelentő, kérdő, felszólító, felkiáltó, óhajtó mondat. Egyszerű és összetett mondat; tagolt és tagolatlan mondat; minimális és bővített mondat; alárendelő és mellérendelő mondat.

Nyelvváltozat, nyelvcsalád, uráli nyelvcsalád.

MAGYAR IRODALOM

5. évfolyam:

A következő fogalmak megértése, pontos használata: próza, vers, cím, mese, népmese, elbeszélő költemény, elbeszélés, regény, kisregény, cselekmény, fordulat, epizód, bonyodalom, jellemzés, napilap, hetilap, folyóirat.

Az olvasmányélmények egyszerű szóbeli vagy írásbeli megfogalmazása. Az olvasott művek alap elemeinek (cselekmény, szereplők, szerkezet) felismerése. Adatkeresés a könyvtárban a különböző tantárgyakhoz a megfelelő szótárak, lexikonok felhasználásával.

Memoriter: 10-20 versszak a János vitézből

6. évfolyam

A következő fogalmak megértése, pontos használata: ballada, monda, allegória, alliteráció, ütemhangsúlyos (magyaros) verselés, tartalomjegyzék, név- és tárgymutató, fejléc, cikk, rovat. Az olvasott epikai művekben a fontosabb jellegzetességek ismerete, megnevezése: helyzet, helyszín, cselekmény, főszereplők jelleme. A művek főbb adatainak: szerző, cím, téma, műnem, műfaj, jellemző kifejezőmód. A művekkel kapcsolatos néhány mondatos szóbeli vagy írásbeli beszámoló.

Memoriter: 10-15 versszak a Toldi című műből, egy Arany-ballada, néhány versszak Arany János: Rege a csodaszarvasról című művéből

7. évfolyam

A következő fogalmak megértése, pontos használata: anekdota, regény, dal, óda, himnusz, epigramma, elégia, tragédia, komédia, konfliktus, monológ, dialógus, helyzetkomikum, jellemkomikum, epizód. Az olvasmányok cselekményének alkotó elemeinek ismerete, a szereplők jellemzése. A feldolgozott művek legfontosabb adatainak, műnemi és műfaji jellemzőinek ismerete. A művek alapvető szerkezeti elemeinek, tér- és időviszonyainak, stíluseszközeinek megnevezése.

Memoriter: a Himnusz és a Szózat önálló előadása, Petőfi Sándor: Reszket a bokor, mert... és a Nemzeti dal c. verse.

8. évfolyam:

A következő fogalmak megértése, pontos használata: humor, satíra, paródia, ponyva,

szimbólum, sci-fi, krimi, katalógus. A feldolgozott művekben megjelenített konfliktusok, élethelyzetek, erkölcsi kérdések felismerése, bemutatása szóban és írásban. Meghatározott témájú önálló szóbeli felelet és írásbeli fogalmazás: jellemzés és elbeszélés. A magyar irodalom jelentősebb korszakairól tanultak összefoglaló beszámoló. Az olvasott művek elhelyezése az irodalomtörténetben, és a legkiemelkedőbb alkotók bemutatása.

Memoriter: Ady Endre: A föl-földobott kő, József Attila: Tiszta szívvel c. verse és Radnóti Miklós: Nem tudhatom c. versének részlete.

IDEGEN NYELV**4. évfolyam**

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Követelmények	<p>A tanuló megérti az osztálytermi tevékenységekre vonatkozó, nonverbális eszközökkel támogatott, rövid és egyszerű tanári utasításokat.</p> <p>Megérti az ismert témákhoz kapcsolódó, egy-egy szóból, rövid mondatból álló kérdéseket és kijelentéseket.</p> <p>Felismeri rövid, egyszerű szövegekben az ismerős szavakat, fordulatokat, és képes ezekből a lehetséges tartalomra következtetni.</p>

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Követelmények	<p>Beszédszándékát egyszerű nyelvi eszközökkel fejezi ki, szükség szerint nonverbális elemekkel támogatva.</p> <p>Tud a számára ismert témákról egyszerű kérdéseket feltenni, illetve a hozzá intézett kérdésekre egyszerű nyelvi eszközökkel reagálni.</p> <p>A tanuló minta alapján rövid párbeszédet folytat.</p>

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Követelmények	<p>A tanuló elmond rövid, egyszerű szövegeket.</p> <p>Előad egyszerű szöveget, párbeszédet, tanári segítséggel.</p> <p>Száma számára ismert témákról, a környezetében előforduló tárgyakról, élőlényekről, eseményekről beszél röviden, összefüggően, nonverbális elemekkel támogatva.</p>

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Követelmények	<p>Képes ismert szavak néma olvasására és megértésére, valamint tanári minta után a szavak helyes</p>

	<p>felolvasására.</p> <p>Képes rövid szöveg közös megismerése és feldolgozása után az önálló olvasására.</p> <p>Követi az ismert témákról elhangzó szöveg írott változatát.</p>
--	---

Fejlesztési egység	Íráskészség
Követelmények	<p>A tanuló észreveszi az anyanyelvén, illetve a tanult idegen nyelven történő írás közötti különbségeket.</p> <p>A tanuló ismeri az adott nyelv ábécéjét.</p> <p>Különböző nyelvi tevékenységek során lemásol, illetve leír rövid szavakat, mondatokat.</p>

Témakörök a 4. évfolyamra

Család: Én és a családom. Családtagok bemutatása

Otthon: Otthonom, szűkebb környezetem. Kedvenc játékaim. Lakóhelyem, tágabb környezetem.

Étkezés: Napi étkezések. Kedvenc ételeim, italaim. Egészséges táplálkozás

Idő, időjárás: Évszakok és hónapok. A hét napjai és napszakok. Az óra. Időjárás

Öltözködés: Évszakok és ruhadarabok. Kedvenc ruháim

Sport: Testrészek és mozgás. Kedvenc sportom.

Iskola, barátok: Iskolám, osztálytermünk. Tantárgyaim. Barátaim

Szabadidő: Szabadidős tevékenységek. Kedvenc időtöltésem

Természet, állatok: Kedvenc állataim. Állatok a ház körül. Vadon élő és állatkerti állatok

Ünnepek és hagyományok: Az én ünnepeim. Ünnepek itthon és a célnyelvi kultúrában

Fantázia és valóság: Kedvenc meséim, könyveim.

A továbbhaladás követelményei

Elmond néhány verset, mondókát és néhány összefüggő mondatot önmagáról, minta alapján egyszerű párbeszédet folytat társaival.

Ismert szavakat, rövid szövegeket elolvas és megért jól ismert témában.

Tanult szavakat, ismerős mondatokat lemásol, minta alapján egyszerű, rövid szövegeket alkot.

5. évfolyam

Tartalom

A kommunikációs szándékokra és a fogalomkörökre vonatkozó nyelvenként kidolgozott kimeneti követelményeket a kerettanterv hat nyelvre, kétéves bontásban tartalmazza

Kommunikációs szándékok

(lásd a 6. évfolyam kerettanternél)

Fogalomkörök

(lásd a 6. évfolyam kerettanternél)

A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

A tanuló

ismert nyelvi eszközökkel kifejezett kérést, utasítást megért, arra cselekvéssel válaszol;

ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket megért;

ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűr.

Beszédkésztség

A tanuló

ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű mondatban válaszol;

tanult minta alapján egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz, kérdéseket tesz fel;

megértési probléma esetén segítséget kér.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat elolvas;

ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokból álló szövegben fontos információt

megtalál;

ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét megért.

Íráskészség

A tanuló

ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat helyesen leír; egyszerű közléseket és kérdéseket tanult minta alapján írásban megfogalmaz.

6. évfolyam

Tartalom

A kommunikációs szándékokra és a fogalomkörökre vonatkozó nyelvenként kidolgozott kimeneti követelményeket a kerettanterv hat nyelvre, kétéves bontásban tartalmazza.

Kommunikációs szándékok

Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs szándékok:

megszólítás,

köszönés, elköszönés,

köszönet és arra reagálás,

bemutatkozás,

érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás,

bocsánatkérés és arra reagálás,

gratuláció, jókívánságok és arra reagálás.

Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok:

véleménykérés és arra reagálás,

valaki igazának az elismerése és el nem ismerése,

egyértézés, egyet nem értés,

tetszés, nem tetszés.

Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs szándékok:

dolgok, személyek megnevezése, leírása,

információkérés, információadás,

igenlő vagy nemleges válasz,

tudás, nem tudás.

A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs szándékok:

kérés,
javaslat és arra reagálás,
meghívás és arra reagálás,
kínálás és arra reagálás.

Interakcióban jellemző kommunikációs szándékok:

visszakérdezés,
nem értés,
betűzés kérése, betűzés.

Fogalomkörök

cselekvés, történés, létezés kifejezése,
birtoklás kifejezése,
térbeli viszonyok,
időbeli viszonyok,
mennyiségi viszonyok,
minőségi viszonyok,
modalitás,
esetviszonyok,
logikai viszonyok,
szövegösszetartó eszközök.

A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

A tanuló

utasításokat megért, azokra cselekvéssel válaszol;

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket megért;

jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűr;

jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szöveg lényegét megérti.

Beszédkésztség

A tanuló

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákba rendezett mondatokban válaszol;

jórészt tanult minta alapján egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz,
kérdéseket tesz fel;

megértési probléma esetén segítséget kér;

tanult minta alapján egyszerű párbeszédben részt vesz.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokat elolvas;

jórészt ismert nyelvi eszközökkel egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegben fontos információt megtalál;

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét megért.

Íráskészség

A tanuló

ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokat helyesen leír;

egyszerű közléseket és kérdéseket tanult minta alapján írásban megfogalmaz;

egyszerű, strukturált szöveget (baráti üzenet, üdvözlés) létrehoz.

Témakörök 5-6. évfolyamon

Család: Én és a családom. Családtagok bemutatása. Családi események, közös programok.
Családi ünnepek. Napirend

Otthon: Otthonom, szűkebb környezetem Lakóhelyiségek, bútorok, berendezési tárgyak.
Kedvenc játékaim. Lakóhelyem, tágabb környezetem.

Étkezés: Napi étkezések. Kedvenc ételeim, italaim. Egészséges táplálkozás. Receptek, főzés,
sütés

Idő, időjárás: Az óra. Évszakok és hónapok. A hét napjai és a napszakok. Időjárás, időjárási
jelenségek megfigyelése

Öltözködés: Évszakok és ruhadarabok. Kedvenc ruháim. Divat.

Sport: Testrészek és mozgás. Sportok, sportfelszerelések. Kedvenc sportom. Sportversenyek.

Iskola, barátok: Iskolám, osztálytermünk. Tantárgyaim, tanárain. Osztálytársaim, barátaim.

Tanórán kívüli közös programjaink. Iskolai élet más országokban

Szabadidő, szórakozás: Szabadidős tevékenységek, kedvenc időtöltésem. Internet, interaktív

játékok. Közös időtöltés barátokkal.

Természet, állatok: Kisállatok. Kedvenc állataim. Állatok a ház körül. Vadon élő és állatkerti állatok. Állatok a nagyvilágban. Növények az otthonomban, iskolámban. Kontinensek, Tájegységek

Ünnepek és szokások: Az én ünnepeim. Ünnepek itthon és a nagyvilágban

Város, bevásárlás: Városok, települések, falvak. Épületek, utcák. Tájékozódás, útbaigazítás. Üzletek, bevásárlóközpontok, piac. Vásárlás. Az én városom/falum.

Utazás, pihenés: Vakáció, nyaralás. Táborok, osztálykirándulás. Közlekedési eszközök

Fantázia és valóság: Kedvenc olvasmányaim, könyveim. Képzeletem világa

Zene, művészetek: Kedvenc zeném, együttesem. Film- és színházi élményeim, múzeumlátogatás.

Környezetünk védelme: Veszélyeztetett állat- és növényvilág. Nevezetes napok: Fák és madarak Napja, a Víz Világnapja, a Duna Napja.

Egészséges életmód: A rendszeres testedzés. A helyes táplálkozás.

7. évfolyam

Tartalom

A kommunikációs szándékokra és a fogalomkörökre vonatkozó nyelvenként kidolgozott kimeneti követelményeket a kerettanterv hat nyelvre, kétéves bontásban tartalmazza.

Kommunikációs szándékok

(lásd a 8. évfolyam kerettanternél)

Fogalomkörök

(lásd a 8. évfolyam kerettanternél)

A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

A tanuló

megérti az utasításokat, azokra cselekvéssel válaszol;

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket, eseményeket megért;

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűri;

jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szöveg lényegét megért;

ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből kikövetkezteti.

Beszédkésztség

A tanuló

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre mondatokban válaszol;

egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz;

kérdéseket tesz fel;

eseményt mesél el;

megértési probléma esetén segítséget kér;

beszélgetést kezdeményez, befejez.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget megért;

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegben fontos információt megtalál;

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg lényegét megérti;

egyszerű, képekkel illusztrált szöveget megért;

ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott szövegben kikövetkezteti.

Íráskésztség

A tanuló

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott rövid szöveget diktálás után leír;

egyszerű, strukturált szöveget (baráti üzenet, üdvözlés) létrehoz;

ismert struktúrák felhasználásával tényszerű információt közvetítő szöveget ír.

8. évfolyam

Tartalom

A kommunikációs szándékokra és a fogalomkörökre vonatkozó nyelvenként kidolgozott kimeneti követelményeket a kerettanterv hat nyelvre, kétéves bontásban tartalmazza.

Kommunikációs szándékok

Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs szándékok:

megszólítás,
köszönés, elköszönés,
bemutatás, bemutatkozás,
érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás,
engedélykérés és arra reagálás,
köszönet és arra reagálás,
bocsánatkérés és arra reagálás,
gratuláció, jókívánságok és arra reagálás,
személyes levélben megszólítás, és elbúcsúzás.

Érzelmeik kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok:

sajnálkozás,
öröm,
elégedettség, elégedetlenség,
csodálkozás,
remény,
bosszúság.

Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok:

véleménykérés és arra reagálás,
valaki igazának az elismerése és el nem ismerése,
egyvetértés, egyet nem értés,
tetszés, nem tetszés,
akarat, kívánság, képesség, szükségesség, lehetőség,
ígéret,
szándék,
dicséret.

Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs szándékok:

dolgok, személyek megnevezése, leírása,
események leírása,
információkérés, információadás,
igenlő vagy nemleges válasz,
tudás, nem tudás,
bizonyosság, bizonytalanság.

A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs szándékok:

kérés,
tiltás, felszólítás,
javaslat és arra reagálás,
meghívás és arra reagálás,
kínálás és arra reagálás.

Interakcióban jellemző kommunikációs szándékok:

visszakérdezés, ismétléskérés,
nem értés,
betűzés kérése, betűzés,
felkérés lassabb, hangosabb beszédre.

Fogalomkörök

cselekvés, létezés, történés kifejezése,
birtoklás kifejezése,
térbeli viszonyok,
időbeli viszonyok,
mennyiségi viszonyok,
minőségi viszonyok,
modalitás,
esetviszonyok,
logikai viszonyok,
szövegösszetartó eszközök.

A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

A tanuló

utasításokat megért, azokra cselekvéssel válaszol;

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket, eseményeket megért;

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegből fontos információt kiszűr;

jórészt ismert nyelvi eszközökkel, megfogalmazott, kb. 100 szavas szöveg lényegét megérti;

ismeretlen nyelvi elem jelentését jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegből kikövetkezteti;

jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegben képes a lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni.

Beszédkésztség

A tanuló

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű mondatokban válaszol;

egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz,

kérdéseket feltesz,

eseményeket elmesél;

megértési probléma esetén segítséget kér;

egyszerű párbeszédben részt vesz.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott szövegben kikövetkezteti;

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegben fontos információt megtalál;

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szöveg lényegét megérti;

egyszerű történetet megért;

jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegben ismeretlen nyelvi elemek jelentését kikövetkezteti;

jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott, kb.100 szavas szövegben a lényeges információt a lényegtelenről elkülöníti.

Íráskésztség

A tanuló

ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget diktálás után leír;

egyszerű közléseket és kérdéseket írásban megfogalmaz;

egyszerű, strukturált szöveget (üzenet, üdvözlés, baráti levelet) létrehoz;

ismert struktúrák felhasználásával tényszerű információt közvetítő kb. 50 szavas szöveget ír.

Témakörök 7-8. évfolyamon:

Család: Én és a családom. Családtagok bemutatása, családfa. Családi események, közös programok. Családi ünnepek. Nagyszüleim világa.

Otthon: Otthonom, szűkebb környezetem. Lakóhelyiségek, bútorok, berendezési tárgyak. Lakóhelyem, tágabb környezetem. Otthonok a célnyelvi országban és a nagyvilágban.

Étkezés: Napi étkezések. Kedvenc ételeim, italaim. Egészséges táplálkozás. Receptek, főzés, sütés, főzőműsorok. Étkezési szokások a célnyelvi kultúrában és a nagyvilágban.

Idő, időjárás: Az óra. Évszakok és hónapok. A hét napjai és a napszakok. Időjárás. Időjárási rekordok. Időjárási jelenségek. Természeti katasztrófák.

Öltözködés: Ruhadarabok. Kedvenc ruháim. Divat világa.

Sport: Testrészek és mozgás. Kedvenc sportom. Sportok, sportfelszerelések. Extrém sportok. Sportversenyek, olimpia

Iskola, barátok: Iskolám, osztálytermünk. Tantárgyaim, tanárain. Osztálytársaim, barátaim. Tanórán kívüli közös programjaink. Iskolai élet más országokban.

Szabadidő, szórakozás: Szabadidős tevékenységek, kedvenc időtöltésem. Internet, interaktív játékok. Mozi, színház, zenehallgatás, kiállítások. Közös időtöltés barátokkal.

Természet, állatok: Kedvenc állataim. Kisállatok, felelős állattartás. Kontinensek, tájegységek. Hazánk és más országok, más kontinensek élővilága.

Ünnepek és szokások: Az én ünnepeim. Ünnepek itthon és a nagyvilágban.

Város, bevásárlás: Városok, települések, falvak. Épületek, utcák. Tájékozódás, útbaigazítás. Üzletek, bevásárlóközpontok, piac. Vásárlás.

Látnivalók, nevezetességek a lakóhelyemen. Híres városok és nevezetességeik

Utazás, pihenés: Vakáció, nyaralás. Táborok, osztálykirándulás. Közlekedési eszközök.

Fantázia és valóság: Kedvenc olvasmányaim, könyveim. Képzeletem világa. Utazás a jövőbe.

Zene, művészetek: Kedvenc zeném, együttesem. Film- és színházi élményeim. Kedvenc múzeumom. Kiállítások, rendezvények, koncertek. Zenei világnap.

Környezetünk védelme: Veszélyeztetett állat- és növényvilág. Nevezetes napok: Fák és

madarak Napja, a Víz Világnapja, a Duna Napja. Szelektív hulladékgyűjtés. Környezettudatos viselkedés.

Egészséges életmód: A rendszeres testedzés. A helyes táplálkozás. Betegségek és megelőzésük.

Felfedezések: Nagy földrajzi felfedezések. Híres felfedezők és életútjuk.

Tudomány, technika: Feltalálók és találmányok. Híres feltalálók és életútjuk. A jövő technikai vívmányai.

Múltunk és jövőnk: Családom múltja, gyökereim. Az én jövőm. Iskolám múltja, jelene.

A jövő iskolája. Lakóhelyem régen és most. A jövő városa. Földünk jövője.

Média, kommunikáció: Internet, interaktív játékok, közösségi oldalak. Infokommunikációs eszközök a mindennapokban.

Földünk és a világűr: A naprendszer és a bolygók. A Nap és a csillagok. Utazások az űrben

MATEMATIKA

5–6. évfolyam

Számтан, algebra

Ismeretek

Természetes számok milliós számkörben, egészek, törtek, tizedes törtek.

Alaki érték, helyi érték.

Negatív szám értelmezése

Összeadás, kivonás szóban, (fejben) és írásban, szemléltetés számegyenesen.

Alapműveletek negatív számokkal.

Ellentett, abszolút érték.

Közönséges tört fogalma.

Tizedes tört fogalma.

A tizedes törtek értelmezése, Tizedes törtek jelentése, kiolvasása, leírása.

Egész számok, törtek helye a számegyenesen, nagyságrendi összehasonlítások.

Összeadás, kivonás az egészek és a törtek körében.

Szorzás, osztás az egészek és a törtek körében (0 szerepe a szorzásban, osztásban).

A reciprokok fogalma, számok reciproka.

Műveleti tulajdonságok, a helyes műveleti sorrend.

Egyszerű elsőfokú egyismeretlenes egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása következtetéssel, lebontogatással.

Arányos következtetések. Egyenes arányosság.

A százalék fogalmának megismerése gyakorlati példákon keresztül.

Az alap, a százaléktört és a százalékláb értelmezése.

A százalékszámítás alapjai.

Egyszerű százalékszámítási feladatok arányos következtetéssel.

Szabványmértékegységek és átváltásuk: hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, idő, tömeg.

Szöveges feladatok megoldása.

Egyszerű oszthatósági szabályok (2-vel, 3-mal, 5-tel, 9-cel, 10-zel, 100-zal).

Két szám közös osztói, közös többszörösei.

Osztó, többszörös alkalmazása.

Kulcsfogalmak/fogalmak	<p>Tíz-es számrendszer, számegyenes, összeadandók, az összeg tagjai, kisebbítendő, kivonandó, különbség, szorzandó, szorzó, szorzat, a szorzat tényezői, osztandó, osztó, hányados. Közös osztó, közös többszörös. Arány, egyenes arányosság. Százalék, százalékhányados, alap, százalékláb.</p> <p>Negatív szám, előjel, ellentett, abszolút érték.</p> <p>Közönséges tört, számláló, nevező, közös nevező, reciprok, tizedestört, véges és végtelen szakaszos tizedes tört, racionális szám, egyenlet egyenlőtlenség.</p>
-------------------------------	---

Geometria	
Ismeretek	
<p>A tér elemei: pont, vonal, egyenes, félegyenes, szakasz, sík, szögtartomány.</p> <p style="text-align: center;">Párhuzamosság, merőlegesség, konvexitás.</p> <p>Síkidomok, sokszögek (háromszögek, négyszögek) szemléletes fogalma.</p> <p>A távolság szemléletes fogalma, adott tulajdonságú pontok keresése.</p> <p>Kör, gömb szemléletes fogalma.</p> <p>Sugár, átmérő, húr, szelő, érintő.</p> <p>A szög fogalma, mérése szögmérővel. Szögfajták.</p> <p>Téglalap, négyzet kerülete, területe.</p> <p>A tengelyes tükrözés.</p> <p>A tengelyes tükrözés tulajdonságai.</p> <p>Tengelyesen szimmetrikus alakzatok.</p> <p>Tengelyesen szimmetrikus háromszögek, négyszögek (deltoid, rombusz, húrtrapéz, téglalap, négyzet), sokszögek.</p> <p>A kör.</p> <p>Derékszögű háromszög és tengelyesen szimmetrikus háromszögek, négyszögek területe.</p>	
Kulcsfogalmak/fogalmak	<p>Pont, egyenes, szakasz, félegyenes, sík, merőlegesség, párhuzamosság, szögfajta.</p> <p>Távolság, szakaszfelező merőleges, szögfelező.</p> <p>Síkidom, sokszög, kör, test, csúcs, él, lap, szög, gömb.</p>

	<p>Konvexitás.</p> <p>Kerület, terület, felszín, testek hálójája, térfogat.</p> <p>Tengelyes tükrözés, szimmetria.</p> <p>Egyenlő szárú háromszög, egyenlő oldalú háromszög, húrtrapéz, deltoid, rombusz.</p>
--	---

A továbbhaladás feltételei 5-6. évfolyam végén:

Számтан, algebra

- Racionális számok írása, olvasása, összehasonlítása, ábrázolása számegeyenesen.
- Ellentett, abszolút érték, reciprok felírása.
- Mérés, mértékegységek használata, átváltás egyszerű esetekben.
- A mindennapi életben felmerülő egyszerű arányossági feladatok megoldása következtetéssel, az egyenes arányosság értése, használata.
- Két-három műveletet tartalmazó műveletsor eredményének kiszámítása, a műveleti sorrendre vonatkozó szabályok ismerete, alkalmazása. Zárójelek alkalmazása.
- Szöveges feladatok megoldása következtetéssel, egyenlet felírásával. Szimbólumok, betűkifejezések segítségével összefüggések felírása a szöveges feladatok adatai között.
- Becslés, ellenőrzés segítségével a kapott eredmények helyességének megítélése.
- A százalék fogalmának ismerete, a százalékkérték kiszámítása.
- Számok osztóinak, többszöröseinek felírása. Közös osztók, közös többszörösök felismerése. Oszthatósági szabályok (2, 3, 5, 9, 10, 100) ismerete, alkalmazása.
- A hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, idő, tömeg szabványmértékegységeinek ismerete. Mértékegységek egyszerűbb átváltásai gyakorlati feladatokban. Algebrai kifejezések gyakorlati használata a terület, kerület, felszín és térfogat számítása során.
- Elsőfokú egyismeretlenes egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása szabadon választott módszerrel.

Geometria

- Térelemek, félegyenes, szakasz, szögtartomány fogalmának ismerete.
- Alakzatok tengelyese tükrképének szerkesztése, tengelyes szimmetria felismerése.
- A tanult síkbeli és térbeli alakzatok tulajdonságainak ismerete és alkalmazása feladatok megoldásában.
- A tanult síkidomok kerületének és területének kiszámítása.

7–8. évfolyam

Számтан, algebra

Ismeretek

Műveletek racionális számkörben írásban és számológéppel. Az eredmény helyes és értelmes kerekítése.

Eredmények becslése, ellenőrzése.

Oszthatósági szabályok.

Arány, aránypár, arányos osztás.

Egyenes arányosság, fordított arányosság.

Mértékegységek átváltása racionális számkörben.

Az alap, a százalékkérték és a százalékláb fogalmának ismerete, értelmezése, kiszámításuk következtetéssel, a megfelelő összefüggések alkalmazásával.

A mindennapjainkhoz köthető százalékszámítási feladatok.

Egyszerű átalakítások: zárójel felbontása, összevonás. Egytagú és többtagú algebrai egész kifejezések szorzása racionális számmal, egytagú egész kifejezéssel.

Elsőfokú, illetve elsőfokúra visszavezethető egyenletek, elsőfokú egyenlőtlenségek megoldása.

Azonosság.

Azonos egyenlőtlenség.

A matematikából és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatok megoldása a tanult matematikai módszerek használatával. Ellenőrzés.

Kulcsfogalmak/ fogalmak

Százalékalap, százalékláb, százalékkérték.

Arány, aránypár, arányos osztás, egyenes és fordított arányosság.

Változó, együttható, algebrai egész kifejezés, helyettesítési érték, egynemű kifejezés, összevonás, zárójelfelbontás.

Egytagú, többtagú kifejezés.

Egyenlet, változó, egyenlőtlenség, azonosság, mérlegelv, ellenőrzés.

Geometria

Ismeretek

A háromszögek kerületének és területének kiszámítása.

Kör kerülete, területe.

<p>Középpontos tükrözés.</p> <p>A transzformáció tulajdonságai, kép szerkesztése.</p> <p>Középpontosan szimmetrikus alakzatok a síkban.</p> <p>Eltolás, a vektor fogalma.</p> <p>Szögpárok (egyállású szögek, váltószögek, kiegészítő szögek).</p> <p>Az egybevágóság szemléletes fogalma, a háromszögek egybevágóságának esetei.</p> <p>Az egybevágóság jelölése. \cong</p> <p>Három- és négyszög alapú egyenes hasábok, forgáshenger hálója, tulajdonságai, felszíne, térfogata.</p> <p>Ismerkedés a forgáskúppal, gúlával, gömbbel.</p> <p>Mértékegységek átváltása racionális számkörben.</p> <p>Egyszerű számításos feladatok a geometria különböző területeiről.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	<p>Geometriai transzformáció, tengelyes tükrözés, középpontos tükrözés, eltolás. Vektor. Egybevágóság.</p> <p>Középpontos szimmetria, paralelogramma, rombusz.</p> <p>Hasáb, henger, gúla, kúp, gömb. Alaplap, alapél, oldallap, oldalél.</p>

Függvények, az analízis elemei	
Ismeretek	
<p>Két halmaz közötti hozzárendelések megjelenítése konkrét esetekben. Függvények és ábrázolásuk a derékszögű koordinátarendszerben.</p> <p>Lineáris függvények.</p> <p>Egyenes arányosság grafikus képe.</p> <p>(Példa nem lineáris függvényre: $f(x) = x^2$, $f(x) = x$).</p> <p>Függvények jellemzése növekedés, fogyás.</p> <p>Grafikonok olvasása, értelmezése, készítése: szöveggel vagy matematikai alakban megadott szabály grafikus megjelenítése értéktáblázat segítségével</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	<p>Hozzárendelés, függvény, lineáris függvény, növekedés, fogyás, értelmezési tartomány, értékészlet.</p>

A továbbhaladás feltételei 7-8. évfolyamon

Számтан, algebra

- Biztos számolási ismeretek a racionális számkörben. A műveleti sorrendre, zárójelzésre vonatkozó szabályok ismerete, helyes alkalmazása.
- Az oszthatóságról tanult ismereteik megszerzése során kialakult a bizonyítás iránti igény.
- A betűkifejezések és az azokkal végzett műveletek alkalmazása matematikai, természettudományos és hétköznapi feladatok megoldásában.
- A százalékszámítás alapfogalmainak ismerete, a tanult összefüggések alkalmazása feladatmegoldás során.
- Számológép ésszerű használata a számolás megkönnyítésére.
- Az egyenletmegoldás különböző módszereinek sikeres alkalmazása a matematikából és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatok megoldására.

Geometria

- A tanuló a geometriai ismeretek segítségével képes jó ábrákat készíteni, pontos szerkesztéseket végezni.
- Ismeri a tanult geometriai alakzatok tulajdonságait (háromszögek, négyszögek belső és külső szögeinek összege, nevezetes négyszögek szimmetriatulajdonságai), tudását alkalmazza a feladatok megoldásában.
- Tengelyes és középpontos tükörkép, eltoló alakzat képének szerkesztése. Kicsinyítés és nagyítás felismerése hétköznapi helyzetekben (szerkesztés nélkül).
- Háromszögek, speciális négyszögek és a kör kerületének, területének számítása feladatokban.
- A tanult testek (háromszög és négyszög alapú egyenes hasáb, forgáshenger) térfogatképleteinek ismeretében ki tudja számolni sok, a mindennapjainkban előforduló test térfogatát, űrmértékét.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Megadott sorozatok folytatása adott szabály szerint.
 - Az egyenes arányosság grafikonjának felismerése, a lineáris kapcsolatokról tanultak alkalmazása természettudományos feladatokban is.
- Grafikonok elemzései a tanult szempontok szerint, grafikonok készítése, grafikonokról adatokat leolvasása.

TÖRTÉNELEM

5. évfolyam

Tematikai egység	Az emberiség őskora. Egyiptom és az ókori Kelet kultúrája
Témák	Fejlesztési követelmények
	Rejtőzködő múlt, a régészek munkája. Képek az őskori ember életéből. Az őskor kulturális emlékei. Az első letelepült közösségek: falvak és városok. Az időszámítás. Az ókori Egyiptom. Hétköznapiak és ünnepek. A piramisok titkai: az egyiptomi vallás, tudomány és művészetek. A Biblia. Történetek az Ószövetségből. Ókori keleti örökségünk Mezopotámia, India, Kína területéről. Az írásbeliség kezdetei.
<i>Fogalmak, adatok</i>	<i>Fogalmak:</i> őskor, ókor, régészet, szerszámkészítés, öntözéses földművelés, Krisztus előtt, Krisztus után, évtized, évszázad, emberöltő, fáraó, piramis, hieroglifa, ékírás, betűírás, múmia, Biblia, Ószövetség. <i>Személyek:</i> Ádám, Éva, Noé, Mózes. <i>Topográfia:</i> ókori Kelet, Egyiptom, Nílus. <i>Évszámok:</i> Kr. e. 3000 körül (az Egyiptomi Birodalom egyesítése).

Tematikai egység	Az ókori görög-római világ
Témák	Fejlesztési követelmények
	Mondák a krétai és trójai mondakörből. A görögök vallása és az ókori olimpiák. Hétköznapiak Athénban és Spártában. Történetek a görög-perzsa háborúk korából

<p>Az athéni demokrácia virágkora.</p> <p>Művészek és művészetek, tudósok és tudomány az ókori görög világban.</p> <p>Történetek Nagy Sándorról.</p> <p>Róma alapítása és terjeszkedésének kezdetei. A pun háborúk és hadvezérei.</p> <p>Köztársaságból egyeduralkodó. Híres és hírhedt császárok.</p> <p>A régi Róma művészeti emlékei, tudósok és művészek a birodalomban.</p> <p>Élet a Római Birodalomban.</p> <p>Pannónia provincia.</p> <p>A kereszténység kialakulása és elterjedése. Az Újszövetség. Jézus története.</p> <p>A Római Birodalom meggyengülése, a Nyugatrómai Birodalom bukása.</p>	
<p>Fogalmak, adatok</p>	<p><i>Fogalmak:</i> mítosz, városállam, olimpia, népgyűlés, Akropolisz, légió, rabszolga, provincia, népvándorlás, Újszövetség.</p> <p><i>Személyek:</i> Zeusz, Periklész, Romulus, Hannibál, Julius Caesar, Augustus, Jézus, Mária, József.</p> <p><i>Topográfia:</i> Balkán-félsziget, Olümposz, Athén, Spárta, Perzsa Birodalom, Marathón, Itáliai-félsziget, Róma, Karthágó, Szicília, Római Birodalom, Pannónia, Aquincum, Júdea, Betlehem.</p> <p><i>Évszámok:</i> Kr. e. 776 (az első feljegyzett olimpia játékok), Kr. e. 490 (a marathóni csata), Kr. e. V. század közepe (Athén fénykora), Kr. e. 44 (Julius Caesar meggyilkolása), Kr. u. 476 (a Nyugatrómai Birodalom bukása).</p>

A továbbhaladás feltételei

A diák tudjon különbséget tenni a történelem forrásai (tárgyi, írásos, szóbeli) között. Tudja, hogy a tanult történetek közül melyik történt előbb, melyik később, mennyivel – a kerettantervben megadott lépték szerint. Tudja, hogy az egyes történetek eseményeihez milyen nevek, helyszínek kapcsolhatók. Tudjon tanult történetet elmondani kérdések alapján a kerettantervben megjelölt fogalmak felhasználásával. Tudja a tanult történetek eseményeinek helyszíneit különböző léptékű térképeken megmutatni. Tudjon kérdéseket feltenni a tanult történetekhez. Tudjon különbséget tenni a történetek mesés és valóságos eseményei között. Tudjon elvégezni egyszerű kronológiai számításokat.

6. évfolyam

Tematikai egység	A középkori Európa világa
Témák	
Fejlesztési követelmények	
<p>A Frank Birodalom és keresztény királyságok. A Bizánci Birodalom.</p> <p>Az iszlám vallás megjelenése és alapvető tanításai. Az iszlám kulturális hagyatéka. Az arab hódítás.</p> <p>A keresztény egyház felépítése, jellemzői.</p> <p>A fontosabb európai államok az első ezredfordulón.</p> <p>Az uradalmak. Földesurak és jobbágyok.</p> <p>A keresztény egyház. Világi papok és szerzetesek.</p> <p>Lovagi életmód, lovagi erények. A keresztes hadjáratok.</p> <p>A középkori városok. A katedrálisok és a gótika.</p> <p>A polgárok.</p> <p>A céhek feladatai és működésük.</p> <p>A távolsági kereskedelem vízen és szárazföldön</p> <p>Járványok a középkorban.</p> <p>A középkori Európa öröksége.</p> <p>A humanizmus és a reneszánsz. A könyvnyomtatás.</p>	
Fogalmak, adatok	<p><i>Fogalmak:</i> középkor, uradalom, hűbérúr, hűbéres, vár, jobbágy, robot, majorság, iszlám, pápa, szerzetes, eretnek, kolostor, kódex, lovag, középkori város, céh, járvány, távolsági kereskedelem, könyvnyomtatás.</p> <p><i>Személyek:</i> Nagy Károly, Mohamed, Szent Benedek, Gutenberg.</p> <p><i>Topográfia:</i> Bizánci Császárság, Frank Birodalom, Mekka, Arab Birodalom, Német-Római Császárság.</p> <p><i>Évszámok:</i> 622 (Mohamed „futása”), 800 (Nagy Károly császár), XV. század (könyvnyomtatás).</p>
Tematikai egység	A magyarság történetének kezdetei és az Árpádok kora
Témák/Fejlesztési követelmények	

<p>Mondák, krónikák és történetek a magyarság eredetéről és vándorlásáról.</p> <p>Az ősi magyar harcmodor. Honfoglalás és letelepedés a Kárpát-medencében. A kalandozó hadjáratok.</p> <p>A keresztény magyar állam megalapítása, Géza fejedelem és Szent István intézkedései.</p> <p>A keresztény magyar állam megerősítése Szent László és Könyves Kálmán uralkodása idején.</p> <p>A tatárjárás. Az ország újjáépítése a tatárjárás után.</p> <p>Árpád-kori kulturális örökségünk.</p>	
Fogalmak, adatok	<p><i>Fogalmak:</i> hun, finnugor, félnomád életmód, törzs, nemzetség, nagycsalád, fejedelem, táltos, honfoglalás, kalandozás, vármegye, tized, ispán, tatár, kun.</p> <p><i>Személyek:</i> Attila, Álmos, Árpád, Géza fejedelem, Szent István, Gellért püspök, Szent László, IV. Béla.</p> <p><i>Topográfia:</i> Urál, Etelköz, Vereckei-hágó, Kárpát-medence, Erdély, Esztergom, Székesfehérvár, Buda, Muhi.</p> <p><i>Évszámok:</i> IX. század (Etelköz), 895–900 (a honfoglalás), 997–(1000)–1038 (Szent István uralkodása), 1077 (Szent László trónra lépése), 1241–1242 (a tatárjárás), 1301 (az Árpád-ház kihalása).</p>

Tematikai egység	A Magyar Királyság virágkora
Témák	
Fejlesztési követelmények	
<p>A királyi hatalom megerősítése I. Károly idején.</p> <p>Nagy Lajos, a lovagkirály. Főbb törvényei.</p> <p>Egy középkori város: Buda.</p> <p>Hunyadi János törökellenes harcai.</p> <p>A nándorfehérvári diadal.</p> <p>Hunyadi Mátyás uralkodása és reneszánsz udvara.</p> <p>A mohácsi vereség, két király Magyarországon. Buda eleste.</p>	
Fogalmak, adatok	<p><i>Fogalmak:</i> aranyforint, nádor, nemes, ősiség és kilenced törvénye, kormányzó, végvár.</p> <p><i>Személyek:</i> I. Károly, I. (Nagy) Lajos, Luxemburgi Zsigmond, Hunyadi</p>

	<p>János, Hunyadi Mátyás, I. Szulejmán.</p> <p><i>Topográfia:</i> Nándorfehérvár, Visegrád, Mohács.</p> <p><i>Évszámok:</i> 1308 (I. Károly), 1456 (Nándorfehérvár), 1458-1490 (Hunyadi Mátyás uralkodása), 1526 (a mohácsi vereség).</p>
--	---

Tematikai egység	A világ és Európa a kora újkorban
Témák	
Fejlesztési követelmények	
<p>A földrajzi felfedezések okai és céljai. Hódítók és meghódítottak</p> <p>A felfedezések hatása az európai (és amerikai) életre.</p> <p>A reformáció és a katolikus megújulás</p> <p>Az alkotmányos királyság létrejötte Angliában.</p> <p>A Napkirály udvara.</p> <p>A felvilágosodás kora.</p> <p>Az észak-amerikai gyarmatok függetlenségi harca. Az Egyesült Államok létrejötte.</p>	
Fogalmak, adatok	<p><i>Fogalmak:</i> újkor, felfedező, gyarmat, manufaktúra, reformáció, protestáns, jezsuita, katolikus megújulás, felvilágosodás, alkotmány.</p> <p><i>Személyek:</i> Kolumbusz, Luther, Kálvin, Cromwell, XIV. Lajos, Rousseau, Washington.</p> <p><i>Topográfia:</i> Amerika, Versailles, London, Szentpétervár.</p> <p><i>Évszámok:</i> 1492 (Kolumbusz), 1517 (Luther fellépése), 1776 (az amerikai Függetlenségi nyilatkozat).</p>

Tematikai egység	Magyarország a kora újkorban
Témák	
Fejlesztési követelmények	
<p>A három részre szakadt ország élete.</p> <p>Végvári harcok – végvári hősök. A nagy várháborúk éve</p> <p>Reformáció és katolikus megújulás Magyarországon.</p> <p>Az Erdélyi Fejedelemség aranykora Bethlen Gábor idején.</p>	

<p>Élet a török hódoltságban.</p> <p>Habsburg-ellenes harcok és vallási mozgalmak a XVII. században, a török kiűzése.</p> <p>A Rákóczi-szabadságharc.</p> <p>Az ország újjáépítése, a hódoltsági területek benépesítése.</p>	
Fogalmak, adatok	<p><i>Fogalmak:</i> végvár, hódoltság, szultán, szpáhi, janicsár, kuruc, labanc, hajdú, úrbér, jobbágyrendelet, zsellér, betelepítés, türelmi rendelet.</p> <p><i>Személyek:</i> Dobó István, Bocskai István, Bethlen Gábor, Zrínyi Miklós, II. Rákóczi Ferenc, Mária Terézia, II. József.</p> <p><i>Topográfia:</i> Pozsony, Bécs, Erdélyi Fejedelemség, Eger, Gyulafehérvár, Debrecen.</p> <p><i>Évszámok:</i> 1541 (Buda török kézen), 1552 (a „nagy várháborúk éve”), 1686 (Buda visszavívása), 1703–1711 (a Rákóczi-szabadságharc), 1740–1780 (Mária Terézia).</p>

Tematikai egység	A forradalmak és a polgárosodás kora Európában és Magyarországon
Témák	
Fejlesztési követelmények	
<p>A francia forradalom és vívmányai. A jakobinus terror.</p> <p>Napóleon tündöklése és bukása.</p> <p>Az ipari forradalom első feltalálói és találmányai.</p> <p>Széchenyi István elméleti és gyakorlati munkássága.</p> <p>A reformkori rendi országgyűlések fő kérdései.</p> <p>Kossuth Lajos programja és szerepe a reformkorban.</p> <p>Az 1848-as forradalom.</p> <p>Az áprilisi törvények.</p> <p>A szabadságharc fontosabb csatái és jeles szereplői.</p>	
Fogalmak, adatok	<p><i>Fogalmak:</i> népfelség elve, jakobinus, polgári nemzet, ipari forradalom, tőkés, bérmunkás, kapitalizmus, rendi országgyűlés, alsótábla, felsőtábla, reformkor, közteherviselés, cenzúra, sajtószabadság, választójog, felelős kormány, jobbágyfelszabadítás, honvédség, trónfosztás.</p>

	<p><i>Személyek:</i> XVI. Lajos, Robespierre, Napóleon, Watt, Széchenyi István, Kölcsey Ferenc, Wesselényi Miklós, Kossuth Lajos, Deák Ferenc, Petőfi Sándor, Batthyány Lajos, Jellasics, Görgey Artúr, Bem József.</p> <p><i>Topográfia:</i> Waterloo, Debrecen, Isaszeg, Világos, Arad.</p> <p><i>Évszámok:</i> 1789 (a francia forradalom kezdete), 1815 (a waterlooi csata), 1830 (a Hitel megjelenése, a reformkor kezdete), 1832–1836 (reformországgyűlés), 1848. március 15. (forradalom Pest-Budán), 1849. április 14. (a Függetlenségi nyilatkozat), 1849. október 6. (az aradi vértanúk kivégzése).</p>
--	---

A továbbhaladás feltételei

A diák legyen képes a korszakra jellemző képeket, tárgyakat, épületeket felismerni. Tudjon információt gyűjteni adott történelmi témában, tanári segítséggel. Tudjon tanult történetet önállóan elmesélni a kerettantervben megjelölt fogalmak felhasználásával. Tudja a tanult történet lényegét kiemelni. Tudjon különböző korszakokat térképen beazonosítani. Tudjon távolságot becsülni és számításokat végezni történelmi térképen.

7. évfolyam

Tematikai egység	A nemzetállamok kora és a gazdasági élet új jelenségei
Témák	
Fejlesztési követelmények	
<p>Az egységes Németország létrejötte.</p> <p>Polgárháború az Amerikai Egyesült Államokban.</p> <p>Az ipari forradalom második szakaszának feltalálói és találmányai.</p> <p>Szövetségi rendszerek és katonai tömbök kialakulása.</p>	
Fogalmak, adatok	<p><i>Fogalmak:</i> polgárháború, nemzetállam, szabad verseny, monopólium, tömegkultúra.</p> <p><i>Személyek:</i> I. Vilmos császár, Garibaldi, Bismarck, Lincoln, Edison, Marx.</p> <p><i>Topográfia:</i> Olaszország, Németország, Egyesült Államok.</p>

	<i>Évszámok:</i> 1859 (csata Solferinónál), 1861-1865 (polgárháború az Egyesült Államokban), 1870 (az olasz egység létrejötte), 1871 (a német egység létrejötte).
--	---

Tematikai egység	Önkényuralom és kiegyezés. A dualizmus kora Magyarországon
Témák	
Fejlesztési követelmények	
<p>Magyarország az önkényuralom éveiben.</p> <p>A kiegyezés; Deák Ferenc szerepe létrejöttében. Az új dualista állam.</p> <p>Magyarország gazdasági, társadalmi és kulturális fejlődése.</p> <p>Budapest világváros.</p> <p>Az Osztrák-Magyar Monarchia együtt élő népei. A nemzetiségek helyzete.</p>	
Fogalmak, adatok	<p><i>Fogalmak:</i> passzív ellenállás, kiegyezés, közös ügyek, dualizmus, millennium, agrárország, emigráció, amnesztia.</p> <p><i>Személyek:</i> Deák Ferenc, I. Ferenc József, gróf Andrássy Gyula, báró Eötvös József, Tisza Kálmán, Kandó Kálmán, Bánki Donát.</p> <p><i>Topográfia:</i> Osztrák-Magyar Monarchia, Budapest.</p> <p><i>Évszámok:</i> 1867 (a kiegyezés), 1896 (a millenniumi ünnepek).</p>

Tematikai egység	A nagyhatalmak versengése és az első világháború
Témák	
Fejlesztési követelmények	
<p>A gyarmatbirodalmak kialakulása. Élet a gyarmatokon.</p> <p>Az első világháború kirobbanása.</p> <p>Tömegek és gépek háborúja.</p> <p>Magyarok az első világháborúban.</p> <p>A háború következményei Oroszországban, Lenin és a bolsevikok hatalomra kerülése.</p> <p>Az Egyesült Államok belépése és az antant győzelme a világháborúban.</p>	
Fogalmak, adatok	<p><i>Fogalmak:</i> villámháború, állásháború/állóháború, bolsevik, szovjet, hátország, kétfrontos háború.</p>

	<p><i>Személyek:</i> II. Vilmos, Lenin, Wilson, II. Miklós.</p> <p><i>Topográfia:</i> Szerbia, Szarajevó, Pétervár, Oroszország.</p> <p><i>Évszámok:</i> 1914. július 28. (a világháború kirobbanása), 1914-1918 (az első világháború), 1917 (az oroszországi forradalom és a bolsevik hatalomátvétel).</p>
--	---

A továbbhaladás feltételei

A diák készítsen önállóan vázlatot adott témáról. Tudjon beszámolót, kiselőadást tartani adott történelmi témáról megadott ismeretterjesztő irodalom alapján. Tudjon egyszerű történelmi tárgyú táblázatokat, grafikonokat, diagramokat értelmezni néhány mondatban. Tudjon egyszerűbb forrásokat értelmezni tanári segítséggel. Ismerje az egyes történelmi korok, korszakok nevét és sorrendjét, ismerje egy-egy korszak fontosabb jellemzőit. Tudja, hogy a kerettantervben szereplő személyeknek mi volt a jelentőségük az adott időszakban. Tudja térben és időben elhelyezni az egyes korszakok fontosabb eseményeit. Tudja összehasonlítani különböző időszakok térképeit. Legyen képes egy-egy ország területváltozásait térképről leolvasni. Tudja megállapítani, hogy a magyar és egyetemes történelem megjelölt személyei közül kik voltak kortársak.

8. évfolyam

Tematikai egység	Európa és a világ a két háború között
Témák	
Fejlesztési követelmények	
<p>A Párizs környéki békék. Európa új arca.</p> <p>A kommunista diktatúra a Szovjetunióban Sztálin, a diktátor. A GULAG rendszere.</p> <p>A gazdasági világválság az Egyesült Államokban és Európában.</p> <p>A nemzetiszocializmus Németországban, Hitler a diktátor.</p> <p>A náci terjeszkedés kezdetei Európában.</p>	
Fogalmak, adatok	<p><i>Fogalmak:</i> békediktátum, kommunizmus, GULAG, személyi kultusz, fasizmus, nemzetiszocializmus, kisantant, proletárdiktatúra, gazdasági válság.</p> <p><i>Személyek:</i> Clemenceau, Sztálin, Roosevelt, Mussolini, Hitler.</p> <p><i>Topográfia:</i> Szovjetunió, New York.</p> <p><i>Évszámok:</i> 1918. november 11. (az első világháború vége), 1922 (Marciasu Roma, a Szovjetunió megalakulása), 1929-1933 (a nagy gazdasági világválság), 1933 (Hitler hatalomra kerülése).</p>

Tematikai egység	Magyarország a két világháború között
Témák Fejlesztési követelmények	
<p>Az őszirozsás forradalom és a Tanácsköztársaság okai, következményei.</p> <p>A trianoni országvesztés és a Horthy-korszak kezdete.</p> <p>A Horthy korszak jellegzetességei, meghatározó politikusai.</p> <p>Akultúra, a művelődés a Horthy-korszakban.</p> <p>A határon túli magyarság sorsa a két világháború között.</p> <p>A revíziós politika első sikerei.</p>	
Fogalmak,	<i>Fogalmak:</i> őszirozsás forradalom, tanácsköztársaság, vörösteror, fehérterror,

adatok	<p>kormányzó, numerus clausus, konszolidáció, revízió, népiskolai törvény, zsidótörvény.</p> <p><i>Személyek:</i> Károlyi Mihály, Kun Béla, Horthy Miklós, Bethlen István, Teleki Pál.</p> <p><i>Topográfia:</i> Csehszlovákia, Jugoszlávia, Románia.</p> <p><i>Évszámok:</i> 1918. október 30–31. (az őszirozsás forradalom), 1918. november 16. (a népköztársaság kikiáltása), 1919. március 21. (a Tanácsköztársaság kikiáltása), 1920. június 4. (Trianon), 1938 (az első bécsi döntés).</p>
---------------	--

Tematikai egység	A második világháború
Témák Fejlesztési követelmények	
<p>A második világháború kezdete és első éve.</p> <p>A Szovjetunió német megtámadása. Koalíciók létrejötte. A totális háború</p> <p>Fordulat a világháború menetében.</p> <p>Magyarország hadba lépésétől a német megszállásig.</p> <p>A háttérország szenvedései. Népiirtás a második világháborúban, a holokauszt.</p> <p>A második front megnyitásától a világháború végéig. A jaltai és a potsdami konferencia.</p> <p>Magyarország német megszállása. A holokauszt Magyarországon. Szálasi és a nyilasok rémuralma. Szovjet felszabadítás és megszállás.</p>	
Fogalmak, adatok	<p><i>Fogalmak:</i> tengelyhatalmak, furcsa háború, hadigazdaság, totális háború, zsidóüldözés, holokauszt, gettó, deportálás, partizán.</p> <p><i>Személyek:</i> Churchill, Kállay Miklós, Szálasi Ferenc.</p> <p><i>Topográfia:</i> Lengyelország, Sztálingrád, Don-kanyar, Normandia, Auschwitz, Potsdam, Berlin, Jalta, Hiroshima.</p> <p><i>Évszámok:</i> 1939. szeptember 1. (a második világháború kirobbanása), 1941. június 22. (Németország megtámadja a Szovjetuniót), 1944. március 19. (Magyarország német megszállása), 1944. október 15-16. (Horthy kiugrási kísérlete, Szálasi hatalomátvétele), 1945. április (a háború vége Magyarországon), 1945. május 9. (Európában befejeződik a háború), 1945. szeptember 2. (Japán kapitulációja).</p>

Tematikai egység	Hidegháborús konfliktusok és a kétpólusú világ kiépülése
Témák Fejlesztési követelmények	
<p>A kétpólusú világ kialakulása.</p> <p>Az 1947-es párizsi békeszerződések. A két világrend.</p> <p>A kettéosztott Európa. A NATO és a Varsói Szerződés születése</p> <p>Válsággócok és fegyveres konfliktusok a hidegháború korában (arab-izraeli és vietnami háborúk).</p>	
Fogalmak, adatok	<p><i>Fogalmak:</i> hidegháború, vasfüggöny, jóléti állam, piacgazdaság, szuperhatalom.</p> <p><i>Személyek:</i> Truman, Marshall, Hruscsov.</p> <p><i>Topográfia:</i> Szovjetunió, NSZK, NDK, Kína, Észak- és Dél-Korea, Észak- és Dél-Vietnam, Kuba, Közel-Kelet.</p> <p><i>Évszámok:</i> 1946 (a fultoni beszéd), 1947 (a párizsi békék), 1949 (a NATO, az NDK és az NSZK megalakulása), 1953 (Sztálin halála), 1955 (a Varsói Szerződés), 1961 (Jurij Gagarin űrrepülése, a berlini fal felhúzása).</p>

Tematikai egység	Magyarország a világháborús vereségtől a forradalom leveréséig
Témák Fejlesztési követelmények	
<p>Magyarország 1945–1948 között.</p> <p>Kommunista diktatúra: Rákosi, a diktátor.</p> <p>A személyes szabadság korlátozása, a mindennapi élet az ötvenes években.</p> <p>Az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc.</p>	
Fogalmak, adatok	<p><i>Fogalmak:</i> népbíróságok, internálás, pártállam, padlássöprés, kitelepítések, kollektivizálás, szövetkezet.</p> <p><i>Személyek:</i> Tildy Zoltán, Rákosi Mátyás, Nagy Ferenc, Kovács Béla, Rajk László, Mindszenty József, Nagy Imre.</p> <p><i>Topográfia:</i> Debrecen, Recsk, Hortobágy.</p> <p><i>Évszámok:</i> 1945. november (választások Magyarországon), 1946 (A második</p>

	köztársaság és az új forint), 1947 (a kékcédulás választások, a párizsi béke), 1956. október 23. (forradalom kitörése), 1956. november 4. (a forradalom leverésének kezdete).
--	---

Tematikai egység	A két világrendszer versengése, a szovjet tömb felbomlása
Témák Fejlesztési követelmények	
<p>A gazdaság két útja: piacgazdaság és tervgazdaság.</p> <p>Az életmód változása, a populáris kultúra kialakulása és terjedése a világban.</p> <p>Tudományos és technikai forradalom. Fegyverkezési verseny és űrprogram</p> <p>A nyugati integráció. Az enyhülés kezdetei.</p> <p>Az európai szovjet típusú rendszer összeomlása.</p> <p>A rendszerváltó Közép-Kelet-Európa. Németország egyesülése.</p> <p>A Szovjetunió és Jugoszlávia felbomlása.</p>	
Fogalmak, adatok	<p><i>Fogalmak:</i> olajrobbanás, atomkatasztrófa.</p> <p><i>Személyek:</i> Brezsnyev, Kennedy, Reagan, Gorbacsov, id. Bush, II. János Pál.</p> <p><i>Topográfia:</i> Ukrajna, Észtország, Lettország, Litvánia, Csehország, Szlovákia, Szerbia, Horvátország, Szlovénia, Németország, Prága, Csernobil.</p> <p><i>Évszámok:</i> 1962 (a kubai rakétaválság), 1968 (a „prágai tavasz”, nyugati diáklázadások), 1989 (a berlini fal lebontása), 1991 (a Varsói Szerződés és a KGST felszámolása, a Szovjetunió felbomlása), 1991-1999 (a délszláv háború), 1991-2004 (Jugoszlávia felbomlása), 1993 (Csehszlovákia szétválása, Csehország és Szlovákia létrejötte), 1999 (Jugoszlávia NATO bombázása).</p>

Tematikai egység	A Kádár-korszak jellemzői
Témák Fejlesztési követelmények	
<p>Az 1956 utáni kádári diktatúra, a megtorlás időszaka.</p> <p>A kádári konszolidáció. Élet a „legvidámabb barakkban”.</p> <p>A pártállam csődje. A rendszer megváltoztatása kezdetei.</p>	

Fogalmak, adatok	<p><i>Fogalmak:</i> konszolidáció, népfelkelés, puha diktatúra, amnesztia, háztáji, pártállam.</p> <p><i>Személyek:</i> Kádár János.</p> <p><i>Topográfia:</i> Bős-Nagymaros.</p> <p><i>Évszámok:</i> 1957 (a munkásörtség és a KISZ megalakulása), 1958 (Nagy Imre és vádlott társai kivégzése), 1968 (az új gazdasági mechanizmus), 1987 (a lakiteleki találkozó), 1989 (Nagy Imre és mártírtársainak újratemetése, a harmadik köztársaság kikiáltása).</p>
-------------------------	---

Tematikai egység	Az egységesülő Európa, a globalizáció kiteljesedése
Témák Fejlesztési követelmények	
<p>Az Európai Unió létrejötte és működése.</p> <p><i>Egyezmények, szövetségek.</i></p> <p>A közelmúlt és napjaink háborúi, válságócai (Közel-Kelet, Afganisztán, Irak, Irán).</p> <p>A globális világ sajátosságai, globalizáció előnyei és hátrányai.</p>	
Fogalmak, adatok	<p><i>Fogalmak:</i> terrorizmus, migráció, integráció.</p> <p><i>Évszámok:</i> 2001. szeptember 11. (terrortámadások az Egyesült Államokban).</p>

Tematikai egység	Demokratikus viszonyok megteremtése és kiépítése Magyarországon
Témák Fejlesztési követelmények	
<p>A demokratikus jogállam megteremtése.</p> <p>Magyarország csatlakozása a NATO-hoz és az Európai Unióhoz.</p> <p>A gazdasági élet és a jogi intézményrendszer a mai Magyarországon.</p> <p>A magyarországi nemzetiségek és etnikai kisebbségek.</p> <p>A cigány (roma) népesség helyzete.</p> <p>A határon túli magyarság sorsa a rendszerváltozást követően.</p>	
Fogalmak, adatok	<p><i>Fogalmak:</i> privatizáció, rendszerváltás/rendszerváltozás, pluralizmus, demokratikus intézményrendszer.</p>

<p><i>Személyek:</i> Antall József, Göncz Árpád, Horn Gyula, Orbán Viktor, Mádl Ferenc.</p> <p><i>Topográfia:</i> Erdély, Kárpátalja, Felvidék, Délvidék, Várvidék (Burgenland).</p> <p><i>Évszámok:</i> 1990 (szabad, többpárti választások Magyarországon), 1991 (a szovjet csapatok távozása hazánkból), 1999 (csatlakozás a NATO-hoz), 2004 (Magyarország EU-tag lett).</p>

A továbbhaladás feltétele

Tudja, mi történt Európa más régióiban a magyar történelem egy-egy kiemelkedő eseménye idején. Legyen képes összefüggéseket találni a történelmi események és a technikai-gazdasági fejlődés legfontosabb állomásai között. Tudja a XX. századi magyar és egyetemes történelem legfontosabb fordulópontjait, idejét. Tudja ismertetni a demokráciák és a diktatúrák legjellemzőbb vonásait. Legyen képes néhány jelentős eseményhez kapcsolódó forrást összehasonlítani. Ismerje a mai Magyarország közjogi és politikai rendszerének alapelemeit. Környezetének, lakóhelyének fontos történelmi eseményeit el tudja helyezni a köztörténet folyamában.

TERMÉSZETISMERET**5–6. évfolyam**

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Állandóság és változás környezetünkben -Anyag és közeg
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Anyag, élő-élettelen, halmazállapot, keverék, légnyomás, talaj, közettörmelék, humusz, talajnedvesség.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Élet a kertben
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Zöldség, gyümölcs, virág, mag, termés, fő- és mellékgyökérzet, főeres, mellékeres levél, virág, takarólevél, lepellevél, ivarlevél, csonthéjas, bogyótermés, módosult növényi rész, egynyári, kétnyári, évelő növény, gyűrűsféreg, bőrizomtömlő, puhatestű, köpeny, zsigerzacskó, átalakulás nélküli fejlődés, tápláléklánc.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Állatok a házban és a ház körül
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Háziállat, gerinces, gerinctelen, madár, emlős, patás, összetett gyomor, kérődző, ragadozó, növényevő, mindenevő, ízeltlábú, rovar, teljes átalakulás.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Kölcsönhatások és energia vizsgálata
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Hőmérséklet, mozgás, hely-, helyzetváltoztatás, mágnes, vonzás, taszítás, gravitációs kölcsönhatás, hőterjedés, energia, energiaforrás, energiahordozó, energiagazdálkodás, energiatakarékosság.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Tájékozódás a valóságban és a térképen
--	---

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Fő- és mellékvilágtáj, alaprajz, útvonalrajz, térképvázlat, térkép. Térképi jelrendszer, domborzati, közigazgatási, turista- és kontúrtérkép, keresőhálózat, turistajelzés.
Topográfiai ismeretek	Alföld, Kisalföld, Északi-középhegység, Dunántúli-középhegység, Dunántúli-domb- és hegyvidék, Nyugati-peremvidék. Szlovákia, Ukrajna, Románia, Szerbia, Horvátország, Szlovénia, Ausztria. Baktérítő, Ráktérítő, Déli-sark, déli-sarkkör, Egyenlítő, Északi-sark, északi-sarkkör, kezdő hosszúsági kör. Atlanti-óceán, Csendes-óceán, Indiai-óceán, Jeges-tenger, Földközi-tenger, Afrika, Amerika, Európa, Ázsia, Ausztrália, Antarktika, Közép-Európa.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A Föld és a Világegyetem
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Világegyetem, égitest, csillag, bolygó, hold, holdfázis, tengelyferdeség, évszak, gömbhéjas szerkezet, éghajlati övezet, éghajlat, napi és évi középhőmérséklet, napi hőingadozás, évi közepes hőingadozás, csapadék.
Topográfiai ismeretek	Naprendszer, Nap, Jupiter, Föld, Mars, Merkúr, Vénusz, Neptunusz, Szaturnusz, Uránusz, Hold.
Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Felszíni és felszín alatti vizek
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Felszíni, felszín alatti víz, talajvíz, belvíz, hévíz, gyógyvíz, ásványvíz, folyóvíz, állóvíz, főfolyó, mellékfolyó, vízgyűjtő terület, vízválasztó, vízjárás, felszínformálás, vízszennyezés, vízvédelem.
Topográfiai ismeretek	Balaton, Fertő tó, Velencei-tó, Duna, Tisza, Körös, Dráva, Rába, Szigetköz, Szentendrei-sziget, Csepel-sziget, Mohácsi-sziget.

Tematikai egység/	Vizek, vízpartok élővilága
--------------------------	-----------------------------------

Fejlesztési cél	
<i>Kulcsfogalmak/fogalmak</i>	Egysejtű, sejt szervecske, baktérium, moszat, telepes test, gyöktörzs, kétlaki növény, hínárnövényzet, gerinctelen, gyűrűsféreg, puhatestű, kagyló, ízeltlábú, rovar, rák, gerinces, hal, kopoltyú, úszóláb, lemezes csőr, gázlóláb, tépőcsőr, markoló láb, lágyhéjú tojás, átalakulások fejlődés, átváltozás, átalakulás nélküli fejlődés, költöző madár, téli álm, változó testhőmérséklet.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Alföldi tájakon
<i>Kulcsfogalmak/fogalmak</i>	Síkság, alföld, feltöltődés, természeti erőforrás, fűféle, koronagyökér, takarólevél nélküli virág, fészek-, kalász-, torzsavirágzat, szemtermés, kifejlés, kétéltű, hulló, rágcsáló.
<i>Topográfiai ismeretek</i>	Alföld, Kisalföld, Duna-Tisza-köze, Tiszántúl, Mezőföld, Kiskunság, Nagykunság, Hortobágy, Szeged, Kecskemét, Debrecen, Győr.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Hegyvidékek, dombvidékek
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Gyűrődés, vetődés, rög, lépcsős felszín, beszakadt árok, vulkán, kráter, kürtő, magma, magmakamra, láva, vulkáni hamu, andezit, bazalt, mészkő, belső erő, külső erő, bauxit, lignit. Gyökérgümő, pillangós virág, gumó.
Topográfiai ismeretek	Dunántúli domb- és hegyvidék, Dunántúli-középhegység, Északi-középhegység, Nyugat-magyarországi peremvidék, Bakony, Vértes, Dunazug-hegység, Börzsöny, Cserhát, Mátra, Bükk, Zempléni-hegység, Aggteleki-karszt, Kékes, Alpokalja, Zalai-dombság, Somogyi-dombság, Tolnai-hegyhát, Mecsek, Miskolc, Veszprém, Pécs.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az erdő életközössége
<i>Kulcsfogalmak/fogalmak</i>	Erdő, zárwatermő, nyitwatermő, haraszt, moha, virágtalan növény,

	gomba, spóra, barkavirágzat, makktermés, tűlevél, tobozvirágzat, cserje, pókszabású, rovar, bogár, lepke, csáprágó, pödörnyelv, kúszóláb. vésőcsőr.
--	---

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A természet és társadalom kölcsönhatásai
<i>Kulcsfogalmak/ fogalmak</i>	Szelektív hulladékgyűjtés, tanya, falu, város, termelés, fogyasztás, nyersanyag, késztermék.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az ember szervezete és egészsége
<i>Kulcsfogalmak/ fogalmak</i>	Csont, izom, ízület, mozgásszervi elváltozás, tápcsatorna, emésztés, felszívódás, tápanyag, normál testsúly, túlsúly, alultápláltság, légzés, tüdő, vér, szív, kiválasztás, vese, petefészek, here, nemi hormon, ivarsejt, magömlés, menstruáció, nőies, férfias jelleg, érzékszerv, egészség, betegség, fertőzés, járvány.

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	<p>A tanuló tudjon anyagokat, kölcsönhatásokat, fizikai, kémiai változásokat felismerni, jellemezni. Értelmezze a jelenségeket az energiaváltozás szempontjából</p> <p>Ismerje az emberi szervezet felépítését, működését, serdülőkori változásait és okait. Tudatosuljanak az egészséget veszélyeztető hatások, alapozódjon meg az egészséges életvitel szokásrendszere.</p> <p>Formálódjon reális énképe, értse a családi és a társas kapcsolatokat jelentőségét, élete irányításában kapjon döntő szerepet az erkölcsi értékrendnek való megfelelés. Legyen embertársaival empátikus és segítőkész.</p> <p>Ismerje a Föld helyét a Világegyetemben, Magyarország helyét Európában.</p> <p>Alakuljon ki átfogó kép hazai tájaink természetföldrajzi jellemzőiről, természeti-társadalmi erőforrásairól, gazdasági folyamatairól, környezeti állapotukról. Legyen képe a közöttük levő kölcsönhatásokról.</p>
---	--

	<p>Ismerje hazánk legjellemzőbb életközösségeit, természetett növényeit, a házban és ház körül élő állatait. Értse az élő és élettelen környezeti tényezők kölcsönhatását. Ismerje fel a környezet-szervezet-életmód, valamint a szervek felépítése és működése közötti összefüggéseket.</p> <p>Tudjon tájékozódni a térképeken. Értelmezze helyesen a különböző tartalmú térképek jelrendszerét, használja fel az információszerzés folyamatában.</p> <p>Erősödjön a természet és a haza iránti szeretete. Törekedjen a természeti és társadalmi értékek védelmére.</p> <p>Ismerje fel szűkebb és tágabb környezetében az emberi tevékenység környezeti hatásait. Anyag- és energiatakarékos életvitelével, tudatos vásárlási szokásaival önmaga is járuljon hozzá a fenntartható fejlődéshez.</p> <p>Legyen képes egyszerű kísérleteket, megfigyeléseket, méréseket önállóan, illetve csoportban biztonságosan elvégezni, a tapasztalatokat rögzíteni, következtetéseket levonni.</p> <p>Legyen nyitott, érdeklődő a világ megismerése iránt. Az internet és a könyvtár segítségével legyen képes tudása bővítésére. Legyenek saját ismeretszerzési, ismeretfeldolgozási módszerei.</p>
--	---

FIZIKA
7-8. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A testek, folyamatok mérhető tulajdonságai
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tudomány, technika, kultúra területén mérési adatok, ábrák értelmezése, a hosszúság és az idő mértékegységeinek használata, átváltása, mérési módszerek megismerése, gyakorlása, mérőeszközök önálló használata.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Mérés, hosszúság, térfogat, tömeg, sűrűség, idő, mérési hiba.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Hőmérséklet, halmazállapot
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A halmazállapotok, halmazállapot-változások összehasonlítása. A halmazállapot-változásokat kísérő energiaváltozások megfigyelése. Természeti folyamatok irányának felismerése konkrét példákon keresztül.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Hőmérséklet, halmazállapot, olvadáspont, fagyáspont, forráspont, nyomás, túlhűtés, túlhevítés, csapadék, megfordítható, megfordíthatatlan folyamat.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A hang; hullámmozgás a természetben
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tudomány, technika, kultúra területén a témához kapcsolódó fogalmak és jelenségek Az anyag, energia, információ szemszögéből a hang információátvitelben játszott szerepének értelmezése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Hang, hangforrás, frekvencia, hangszín, terjedési sebesség, hangerősség, ultrahang, zajszennyezés, hullám, hullámtörés, visszaverődés.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A fény
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tudomány, technika, kultúra területén a tudomány és a technika a társadalom és a gazdaság fejlődésében játszott szerepének megismerése az optikai eszközök gyakorlati alkalmazásán keresztül. A környezet és fenntarthatóság szemszögéből a természeti környezet szépségének megjelenítése a vizsgált természeti jelenségeken keresztül.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Fényforrás, fénysebesség, színek, frekvencia, fénytörés, fényvisszaverődés, közellátás, távollátás, elektromágneses hullám.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az energia
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az anyag, energia, információ szemszögéből az energiatakarékosság módszerei és fontosságuk megismerése. Az energiamegmaradás elvének megismerése, alkalmazása. Jelenségek értelmezése az energiamegmaradás szempontjából.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Csillag, energia, energiahordozó, erőmű, fosszilis tüzelőanyag, égés, nyomás, teljesítmény, táplálék, energiatakarékosság.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A járművek mozgásának jellemzése
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az állandóság és változás területén a mozgásjelenségek leírása, a mozgás grafikus ábrázolása, a grafikonok értelmezése. Az egyenletes és egyenletesen változó mozgás felismerése. A GPS idő-, távolság- és sebességadatainak értelmezése. A keringési idő és a fordulatszám értelmezése gyakorlati példákon a közlekedésben.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Sebesség, átlagsebesség, körmozgás, forgómozgás, fordulatszám, keringési idő, periódusidő, egyenletes mozgás, egyenletesen változó mozgás.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Kölcsönhatások
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az anyag, energia, információ területen a mindennapi életben tapasztalt erőhatások megismerése, a tapasztalatok értelmezése az erők mozgásállapot- és alakváltoztató hatásaként. Az állandóság és változás szempontjai szerint a sebességváltozás és az erő viszonyának megismerése. A kölcsönhatás fogalmának mélyítése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Gravitációs kölcsönhatás, súly, erő, tömeg, sebességváltozás, gyorsulás, nyomás, légnyomás, hidrosztatikai nyomás, felhajtóerő.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A Naprendszer
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A felépítés és működés kapcsolata szerint a Naprendszer felépítésének, égitest- típusainak megismerése. A Hold fázisainak megértése. Távolságok és időbeli nagyságrendek összehasonlítása.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Nap, Naprendszer, csillag, bolygó, hold, meteor, holdfázis, napfogyatkozás, holdfogyatkozás, árapály, tejútrendszer, csillagkép, fényév, asztronómia, asztrológia.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Környezetünk és a fizika
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Természeti értékek és károk, környezeti károk felismerése, indoklása, egyéni és közösségi cselekvési lehetőségek felmérése az energiaátalakító folyamatok környezeti hatásainak elemzése, alternatív energiaátalakítási módok megismerése kapcsán. A környezet szépsége, az emberi kultúrák fenntarthatósága és a benne élők testi-lelki egészsége közti összefüggések megjelenítése konkrét példák alapján.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Földrengés, légkör, légnyomás, légköri és tengeri áramlat, cunami, napenergia, fosszilis energia, atomenergia, megújuló energia, energiatakarékosság,

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Elektromos alapjelenségek, elektromos áram
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tudomány, technika, kultúra területen a tudományos modellek változásának felismerése. Az atomok szerkezetét leíró modellek használata fizikai jelenséggel összefüggésben.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Elektron, elektronfelhő, atommag, proton, neutron, elektromos töltés, atom, molekula, elektromos áram, elektromos vezető, szigetelő, feszültség, teljesítmény, fogyasztás, érintésvédelem.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Elektromágneses indukció, váltakozó áram
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az atomok szerkezetét leíró modellek használata az elektromágneses jelenségekkel összefüggésben. Az energiatakarékosság módszerei és fontosságuk felismerése. Energiatípusok (kémiai-, nap-, elektromos-) egymásba alakítását jelentő folyamatok megismerése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Permanens mágnes, elektromágnes, elektromágneses indukció, generátor, váltakozó áram, elektromos motor, erőmű, villamosenergia-hálózat, transzformátor, elektromos fogyasztó, érintésvédelem.

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	A tanuló ismerje a tanult fizikai mennyiségek (hosszúság, térfogat, tömeg, sűrűség, hőmérséklet, idő, nyomás, légnyomás, erő, súly, feszültség, áramerősség) fizikai jelét, mértékegységét, tudja használni a méréseikre alkalmazható mérőeszközöket, legyen képes a közismert mértékegységek közötti átváltásra. Ismerje a víz különböző halmazállapotait, a halmazállapot változásokhoz tartozó jelenségek szerepét a gyakorlati életben, időjárásban. Ismerje a hang és a fény jellemzőit, a hallás és látás fizikai hátterét. Ismerje fel a gyakorlati életben tapasztalható fény- és zajszennyezéseket. Ismerje az ultrahang gyakorlati jelentőségét. Legyenek ismeretei a fényképezőgép és a távcsövek működéséről, az
---	---

	<p>úrkutatás eszközeiről.</p> <p>Ismerje a háztartásokban, a közlekedésben alkalmazott energiahordozókat, értse az energiatakarékosság szükségességét, a fenntartható fejlődés fogalmát.</p> <p>Legyen képes a közlekedésben, a hétköznapi életben előforduló egyszerű mozgások jellemzésére. Ismerje a sebességváltozás és az erő kapcsolatát, tudja fizikai ismereteit felhasználni a járművek sebességváltozásakor fellépő jelenségek magyarázatára.</p> <p>Ismerje a Naprendszer objektumait, legyenek ismeretei az Univerzum felépüléséről. Értse a csillagjósolás és a csillagászat közötti különbséget.</p> <p>Legyenek ismeretei az időjárási jelenségek, természeti katasztrófák fizikai hátteréről. Ismerje fel az ember környezetszennyező, természetkárosító tevékenységét.</p> <p>Az elektromos áramról tanult ismereteit tudja alkalmazni a háztartási elektromos készülékek használatakor, legyen tisztában az elektromos készülékek használata során fellépő kockázatokkal, veszélyekkel.</p> <p>IKT ismereteit tudja alkalmazni fizika témájú információgyűjtésben, - rendezésben, -megjelenítésben. Legyen képes mérési adatok táblázatos és grafikus ábrázolására. Ismerje és önálló tanulásához tudja használni a tanórák során megismert online tananyagbázisokat, enciklopédiákat, elektronikus könyvtárakat.</p> <p>Tanult ismeretei alapján legyen képes a tananyaghoz tartozó kísérletek, hétköznapi jelenségek magyarázatára.</p>
--	---

KÉMIA

7.-8. évfolyam

7. évfolyam

Ismerje a tanult kémiai alapfogalmakat, tudja azok meghatározását.

Ismerje az anyagok felépítését, az atom szerkezetét, a molekulák és az ionok keletkezését, az ezekből felépülő anyagok jellemző tulajdonságait.

Tudja csoportosítani az ismert anyagokat és a tanult kémiai reakciókat.

Tudja megkülönböztetni és jellemezni a fizikai és kémiai változásokat.

Tudja használni a periódusos rendszert, a tanult elemek és vegyületek vegyjeleit és képleteit.

Ismerje a kémiai jelöléseket és azok mennyiségi jelentését, a kémiai egyenletek felírásának alapjait.

Tudjon megoldani egyszerű kémiai számítási feladatokat.

Legyen tisztában a környezetet (levegőt) veszélyeztető hatásokkal, ismerje azok elhárításának illetve csökkentésének módjait.

Tudjon elvégezni és magyarázni egyszerű kémiai kísérleteket, tudja megfigyeléseit szóban vagy írásban rögzíteni.

Tudja értelmezni a különböző vegyszerek használati utasításait, a tanult veszélyességi jeleket.

Ismerje az információszerzés különféle formáinak alkalmazását a tanulásban.

Fogalmak:

fizikai változás, kémiai változás, egyesülés bomlás, exoterm folyamat, endoterm folyamat, összetett anyag, keverék, oxigén, nitrogén, nemesgázok, savas eső, üvegházhatás, szmog, ózonpajzs, gyors égés, lassú égés, gyulladási hőmérséklet, desztillált víz, oldat, oldószer, oldott anyag, exoterm és endoterm oldódás, szűrés, üleptetés, desztillálás, bepárlás, kristályosítás, tömegszázalékos összetétel (egyszerűbb esetekben), hidrogén, durranógáz, vegyület, bomlás, egyesülés, egyszerű anyag, atom, vegyjel, anyagsűrűség, mól, atommag, elektronburok, elemi részecskék, rendszám, elektronhéj, külső elektronok, periódusos(fő)csoport, nemesgázszerkezet, fémes elem, nemfémes elem, molekula, képlet, vegyület, molekulavegyület, víz, szén-dioxid, hidrogén-klorid, ammónia, ion, ionvegyület, ionkristály, ionrács, kémiai reakció, tömegmegmaradás, kémiai egyenlet, oxidáció, redukció, oxidálószer, redukálószer, oxóniumion, sav, indikátor, pH-skála, savas kémhatás, hidroxidion, bázis, lúgos kémhatás, nátrium-hidroxid, szalmiákszesz, közömbösítés

8. évfolyam

A természettudományos gondolkodás fejlesztése az anyagszerkezeti ismeretek illetve a szervetlen anyagok tulajdonságainak megismertetésével.

A kémia társadalmi szerepének és környezeti hatásának bemutatása.

Általánosító, összehasonlító, rendszerező képesség fejlesztése.

Ismeretek alkalmazása a hétköznapi életben.

Ismerjék az anyag, atom felépítését, szerkezetét

Tudják az atomok kapcsolódási módját, feltételeit.

Értsék az anyagok szerkezete és tulajdonságai közötti összefüggést.

Ismerjék a periódusos rendszer felépítésének elvét, szerkezetét.

Ismerjék a legfontosabb elemeket és vegyületeket.

Ismerjék a tanult anyagok előfordulását, előállítását, felhasználását és élettani- és környezeti hatását.

Tudják értelmezni a kémiai átalakulásokat.

Egyszerűbb kémiai számításokat és egyenleteket tudjanak írni.

Ismerjék a legfontosabb energiaforrásokat, nyersanyagokat, vegyipari eljárásukat, környezeti hatásukat.

Környezetvédelem fontossága!

Fogalmak:

egyszerű ion, összetett ion, molekularács, fém-klorid, savmaradék, **sók**, kloridok, (**a sósav sói**),

ózon, kén, fém-szulfid, kén-hidrogén, kén-dioxid, kén-trioxid, **kénsav**, szulfát-ion, szulfátok, a **kénsav sói**, katalizátorok, oxosav, **nitrogén-monoxid, nitrogén-dioxid**, szalmiáksó, **salétromsav**, nitrácion, **választóvíz, foszfor**, fehér foszfor, vörös foszfor, foszfor-pentaoxid, **foszforsav, foszfátok**, atomkristály, **atomrács**, fullerén, **faszén, koks, szén-monoxid, szén-dioxid, szénsav, karbonátok, szmog, savas eső**

félvezető anyag, kvarcüveg, **üveg**, szilikátok, **nehézfém, könnyűfém**, fémkristály, **ötvözet**, a fémek

redukáló sora, nátrium, **nátrium-klorid**, nátrium-hidroxid, nátrium-karbonát, szóda, sziksó, kalcium, **kalcium-karbonát, mészkő, márvány**, kalcium-oxid, **égetett mész, oltott mész**, mésztej, meszes víz, **gipsz, kemény víz, vízkő, vízlágyítás**, alumínium-oxid, **védő oxidréteg**, alumínium-hidroxid, vas(II)-klorid, vas(III)-klorid, **rozsdá, vasérc**, vas(III)-oxid, **öntöttvas, acél**, bauxit, timföld, elektrolízis, nyersvas, **korrózió, korrózióvédelem, színesfém**,

nemesfém, arany, ezüst, réz, patina, sárgaréz, megújuló- meg nem újuló energiaforrások, kőolaj, földgáz, kőszén, zsírok, szénhidrátok, szőlő- gyümölcs-, répacukor, keményítő, cellulóz, fehérje, vályog, kő, fa, tégl, vakolat, habarcs, cement, beton, vasbeton, agyag, kerámia, porcelán, műanyag, kaucsuk, gumi, polietilén, PVC, bakelit, aminoplaszt, mosószer, szappan, hypó, festék, színezék.

BIOLÓGIA

7. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az élőlények változatossága I. Csapadékhoz igazodó élet a forró éghajlati övben
Előzetes tudás	Az éghajlat elemei, talaj, éghajlati övezetek, a környezeti tényezők hatása az élőlényekre, táplálkozási lánc, a víz körforgása a természetben.
Ismeretek	Fejlesztési követelmények
<p><i>Ismeretek:</i></p> <p>A környezeti tényezők (fény, hőmérséklet, levegő, víz, talaj) hatása a növényzet kialakulására.</p> <p>A víz szerepe a földi élet szempontjából (testalkotó, élettér, oldószer).</p> <p>Példák az élőlényeknek a magas hőmérsékletre való alkalmazkodásra.</p> <p>A forró éghajlati öv jellegzetes biomjainak jellemzése (területi elhelyezkedés, kialakulásuk okai, főbb növény- és állattani jellemzői).</p>	<p>Példák a növények környezethez való alkalmazkodására (szárazságtűrő, fénykedvelő, árnyéktűrő).</p> <p>A magas hőmérséklet mellett a csapadék mennyiségéhez, illetve eloszlásához való alkalmazkodási stratégiák (testfelépítés, életmód, élőhely és viselkedés) bemutatása néhány jellegzetes forró éghajlati növény és állat példáján keresztül.</p> <p>Táplálkozási lánc összeállítása a forró éghajlati öv biomjainak jellegzetes élőlényeiből.</p> <p>A megismert élőlények csoportosítása különböző szempontok szerint.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Trópusi esőerdő, erdős és füves szavanna, trópusi sivatag.
Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az élőlények változatossága II. Az élővilág alkalmazkodása a négy évszakhhoz

Előzetes tudás	A környezeti tényezők hatása az élőlényekre, az éghajlat elemei és módosító hatásai, éghajlati övezetek, táplálkozási lánc.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	
<p>A mérsékelt övezet és a magashegységek környezeti jellemzői.</p> <p>A mérsékelt éghajlati övezet biomjainak (keménylombú erdők, lombhullató erdőségek, füves puszták jellemzői) jellemzése (földrajzi helye, legjellemzőbb előfordulása, környezeti feltételei, térbeli szerkezete, jellegzetes növény- és állatfajok).</p> <p>A mérsékelt öv biomjainak jellegzetes növényei és állatai.</p> <p>Fajok közötti kölcsönhatások néhány jellegzetes hazai társulásban (erdő, rét, víz-vízpart).</p>	<p>A környezeti tényezők élővilágra tett hatásának értelmezése a mérsékelt övi (mediterrán, kontinentális, tajga, magashegységi övezetek, déli és északi lejtők) fás társulások összehasonlításával.</p> <p>A megismert állatok és növények jellemzése (testfelépítés, életmód, szaporodás) csoportosítása különböző szempontok szerint.</p> <p>Példák az állatok közötti kölcsönhatásokra a jellegzetes hazai életközösségekben.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Keménylombú erdő, lombhullató erdő, füves puszták, tajga.	
Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az élőlények változatossága III. Az élővilág alkalmazkodása a hideghez, és a világtenger övezeteihez	
Előzetes tudás	Éghajlati övezetek, vizek– vízpartok élővilága; környezeti tényezők, életfeltételek.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	

<p>A hideg éghajlati övezet biomjainak jellemzése az extrém környezeti feltételekhez való alkalmazkodás szempontjából.</p> <p>A világtenger, mint élőhely: környezeti feltételei, tagolódása.</p> <p>A világtengerek jellegzetes élőlényei, mint a vízi környezeti feltételekhez való alkalmazkodás példái.</p> <p>Anyag- és energiaáramlás a tengeri életközösségekben.</p>	<p>Az extrém környezeti feltételekhez (magas és alacsony hőmérséklet, szárazság) való alkalmazkodás eredményeként kialakuló testfelépítés és életmód.</p> <p>A megismert élőlények csoportosítása különböző szempontok szerint.</p> <p>Táplálkozási lánc és táplálékpiramis összeállítása a tengeri élőlényekből.</p> <p>Példák a fajok közötti kölcsönhatásokra a tengeri életközösségekben.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Tundra, plankton, egysejtű, moszat, szivacs, csalanózo, gerinces, hal, madár, emlős; környezeti tényező, tűrőképesség, táplálkozási hálózat,</p>
<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Rendszer az élővilág sokféleségében</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A főbb növény- és állatcsoportok tulajdonságai.</p> <p>A környezethez való alkalmazkodás formái; a testfelépítés, életmód, élőhely és viselkedés kapcsolata.</p>

<p>Ismeretek</p>	<p>Fejlesztési követelmények</p>
<p>Az élőlények csoportosításának lehetőségei.</p> <p>A tudományos rendszerezés alapelvei a leszármazás elve, és néhány jellegzetes bizonyítéka.</p> <p>Baktériumok, egyszerű eukarióták, gombák, növények és állatok általános jellemzői.</p>	<p>A rendszerezés és a csoportosítás közti különbség megértése.</p> <p>Rendszertani kategóriák (ország, törzs, osztály, faj) megnevezése, a közöttük lévő kapcsolat ábrázolása.</p> <p>A hazai életközösségek jellegzetes fajainak rendszertani besorolása (ország, törzs).</p> <p>A főbb rendszertani csoportok jellemzőinek felismerése 1-1 tipikus képviselőjének példáján.</p>

A növények és állatok országa jellegzetes törzseinek általános jellemzői.	a fő rendszertani kategóriákban.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Rendszerezés, rendszertani kategória; ország, törzs, osztály.

8. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Részekből egész
Előzetes tudás	A növények és az állatok testfelépítése; táplálkozási lánc.
Ismeretek	Fejlesztési követelmények
<p>Az élő szervezet mint nyitott rendszer.</p> <p>A biológiai szerveződés egyeden belüli szintjei, a szintek közötti kapcsolatok.</p> <p>Az eukarióta sejt fénymikroszkópos szerkezete, a fő sejtalkotók (sejthártya, sejtplazma, sejtmag) szerepe a sejt életfolyamataiban.</p> <p>Az élőlényeket/sejteket felépítő anyagok (víz, ásványi anyagok, szénhidrátok, zsírok és olajok, fehérjék, vitaminok) és szerepük az életműködések megvalósulásában.</p>	A rendszerek egymásba ágyazottságának értelmezése az egyeden belüli biológiai szerveződési szintek példáján.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szerveződési szint, sejt, szövet; sejtalkotók.
Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Szépség, erő, egészség

Előzetes tudás	A kültakaró és a mozgás szerveinek legfontosabb jellemzői; a hám-, a kötő- és támasztó-, valamint az izomszövetek szerkezete.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	
<p>A bőr felépítése és funkciói.</p> <p>A mozgásszervrendszer aktív és passzív szervei. Az ember mozgásának fizikai jellemzése (erő, munkavégzés).</p> <p>A csontok kapcsolódása. Az ízület szerkezete. A porcok szerepe a mozgásban.</p> <p>A mozgás, az életmód és az energia-szükséglet összefüggései.</p>	<p>A bőr szöveti szerkezetének és működésének összefüggése.</p> <p>Az emberi csontváz fő részei, a legfontosabb csontok felismerése.</p> <p>Példák a jellegzetes csontkapcsolatokra.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Kültakaró, mozgás-szervrendszer.	
Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A szervezet anyag- és energiaforgalma	
Előzetes tudás	A sejt felépítése, sejtszintű életfolyamatok.	
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	
<p>Az élőlényeket felépítő szervetlen és szerves anyagok (víz, ásványi anyagok, szénhidrátok, zsírok és olajok, fehérjék, vitaminok) szerepe.</p> <p>A tápcsatorna részei és szerepük a tápanyagok emésztésében és felszívódásában.</p> <p>A vér és alkotóinak szerepe az anyagszállításban.</p> <p>A légzési szervrendszer részei és működésük.</p>	<p>A táplálékok csoportosítása jellegzetes tápanyagtartalmuk alapján.</p> <p>A fő tápanyagtípusok útjának bemutatása az étkezéstől a sejtekig.</p>	

<p>A keringési rendszer felépítése és működése.</p> <p>A vér szerepe a szervezet védelmében és belső állandóságának fenntartásában..</p> <p>A kiválasztásban résztvevő szervek felépítése és működése.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Tápanyag, anyagcsere, emésztés, vér, vércsoport, vizelet,</p>
<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>A belső környezet állandóságának biztosítása</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A sejt felépítése, külső- és belső környezet, egyensúlyi állapot, környezethez való alkalmazkodás.</p>
<p>Ismeretek</p>	<p>Fejlesztési követelmények</p>
<p>A hallás és egyensúlyozás, a látás, a tapintás, az ízlelés és a szaglás érzékszervei.</p> <p>Az idegrendszer felépítése; a központi és a környéki idegrendszer főbb részei, az egyes részek Az idegsejt felépítése és működése.</p> <p>A feltétlen és a feltételes reflex.</p> <p>A feltételes reflex, mint a tanulás alapja.</p>	<p>Az idegsejt különleges felépítése és működése közötti összefüggés megértése.</p> <p>Példák arra, hogy a tanulás lényegében a környezethez való alkalmazkodásként.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Receptor, érzékszerv, reflex, reflexkör, feltétlen és feltételes reflex, központi és környéki idegrendszer.</p>
<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>A fogamzástól az elmúlásig</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Sejtosztódás, a nemi érés jelei.</p>

Ismeretek	Fejlesztési követelmények
<p><i>Ismeretek:</i></p> <p>A férfi és a nő szaporodási szervrendszerének felépítése és működése.</p> <p>Elsődleges és másodlagos nemi jellegek.</p> <p>A nemi hormonok és a pubertás.</p> <p>Az ivarsejtek termelődése, felépítése és biológiai funkciója.</p> <p>A menstruációs ciklus.</p>	<p>.</p> <p>A petesejt és a hím ivarsejt termelődésének összehasonlítása.</p> <p>A nemek pszichológiai jellemzőinek értelmezése.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Ivarsejt, nemi hormon, elsődleges, másodlagos nemi jelleg, nemi szerv, szexualitás.</p>

FÖLDRAJZ

7. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A szilárd Föld anyagai és folyamatai
Előzetes tudás	. Megfigyelések és vizsgálódások alapján szerzett tapasztalatok a szűk környezetben található szilárd anyagokról. A belső és külső erők, hatásaik felismerése, modellezése. A talajképződés lényege hazai talajtípusok vizsgálata alapján. Példák ismerete környezetalakító tevékenységre, természeti értékek védelmére.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	
<p><i>Környezetünk anyagainak vizsgálata</i></p> <p>A magmás, üledékes és átalakult kőzetek (vas- és rézérc, bauxit, agyag, márvány) tulajdonságainak megfigyelése, vizsgálata; csoportosításuk.</p> <p>A talaj anyagainak megismerése különböző talajtípusok vizsgálata. A talajkeletkezési folyamat ismerete. A földtani képződmények védelme.</p> <p>Geológiai (belső) erők: a kőzetlemezek mozgása és következményei (hegyláncok felgyűrődése, gyűrődés; mélytengeri árkok és óceáni hátságok keletkezése; vulkánosság és földrengés; emelkedés és süllyedés, vetődés, rögzösödés;).</p> <p>A földrajzi (külső) erők felismerése folyamatokban (aprózódás és mállás; lepusztulás és felhalmozódás, feltöltődés; üledékképződés, üledékes kőzetek keletkezése). A geológiai erők és a földrajzi erők harcának értelmezése.</p> <p>A kontinensek területét gyarapító és fogyasztó folyamatok megkülönböztetése. A szárazföldek és a tengerek mindenkori földgömbi helyzete természetföldrajzi és környezeti következményeinek felismerése a mai földrészek kialakulásához vezető állapotok példái alapján (külső) erők felismerése. Tájékozódás a földtörténeti időben.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Ásvány, kőzet, érc; nyersanyag, energiahordozó anyag. Geológiai (belső) és földrajzi (külső) erő. Óceáni és kontinentális lemez, magma, vulkán, láva, földrengés. Szilárdhulladék-lerakó, földtani természetvédelem, földtörténeti időegységek.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A földrajzi övezetesség alapjai
Előzetes tudás	Időjárási éghajlati elemek, jelenségek. A besugárzás és a felmelegedés, a víz körforgása és halmazállapot-változásai, a felhő- és csapadékképződés jelenségek felismerése. Példák a mindennapi életből. Az éghajlat-módosító tényezők ismerete. A nedves és a száraz kontinentális éghajlat jellemzése. A Föld gömb alakjának és az éghajlati övezetek kialakulásának összekapcsolása.

Ismeretek/fejlesztési követelmények	
<i>Éghajlati alapismeretek</i>	
<p>Éghajlati diagram olvasása.</p> <p>A forró övezeti földrajzi-környezeti kapcsolatok feltárása</p> <p>Esőerdővidék (a felszálló légáramlás következménye, jellemzői, erdőirtás és termőföld-erózió); szavannavidék (az évszakos esőzés következményei, legelőváltó gazdálkodás, az elsivatagosodás folyamata); sivatag (a leszálló légáramlás uralma, jellemzői, napenergia-készlet).</p> <p>A mérsékelt övezet: természetföldrajzi jellemzők és változásának felismerése a tajgavidék és az erdőgazdálkodás jellemzése.</p> <p>A hideg övezeti földrajzi-környezeti kapcsolatok feltárása</p> <p>A megvilágítás évszakos különbsége következményének</p> <p>A függőleges földrajzi övezetesség</p> <p>A természetföldrajzi adottságok függőleges változásának és a hegység éghajlat- és vízváltó szerepének felismerése</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szélrendszer (passzát, nyugatias, sarki); éghajlat (egyenlítői, szavanna-, forró övezeti sivatagi, mediterrán, óceáni, tajga); éghajlat- és vízváltó hegység; vízjárás. Elsivatagosodás, hóhatár, gleccser. Vízenergia, napenergia.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Gazdasági alapismeretek
Előzetes tudás	A gazdasági ágazatok tevékenységeinek felismerése példákban. A családi bevétel és kiadás példáinak ismerete.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	
<p><i>Pénzügyi alapismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Egy termék árát befolyásoló tényezők (ráfordítások, kereslet, kínálat) és kapcsolatuk megértése. A pénz és szerepe, típusai, fizetési módok megismerése. • A piac működési alapelveinek, a kiadás-bevétel rendszer megértése egyszerű köznapi példákban. A kölcsön veszélyeinek felismerése. A takarékosodás és a megtakarítások lényege. • Nemzetközi együttműködések: A nemzetközi együttműködések szükségességének felismerése különböző típusú szervezetek példáin (EU, ENSZ, WHO, UNESCO, WWF, regionális és civil szervezetek). 	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Gazdasági ágazat és ág, gazdasági szervezet. Kereskedelem, vám. Pénz, kiadás, bevétel, kölcsön, megtakarítás. Valuta, árfolyam.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Afrika és Amerika földrajza
Előzetes tudás	Eligazodás a földtörténeti időben. A vízszintes és a függőleges földrajzi övezetesség rendszere, az övek főbb természeti adottságainak és környezeti problémák. A földrészek és az óceánok megnevezése.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	

Afrika természetföldrajza

Tudja Afrika, határait, tájait leolvasni ,

Éghajlatait jellemezni.

Az ásványkincs- és energiahordozó-készletek területi eloszlása.

Afrika társadalomföldrajza.

A trópusi mezőgazdaság változatos formái (talajváltó, ültetvényes, oázis- és legeltető gazdálkodás) és az azokhoz kötődő életmódok különbségeinek feltárása.

Száhel, az éhezés és a szegénység földje: a természeti, társadalmi, egészségügyi veszélyhelyzetek (pl. menekültek, járványok, túllegeltetés), ökológiai katasztrófa okozati megismerése, nemzetközi segítségnyújtás szükségességének felismerése.

Amerika természetföldrajza

Tudja Amerika, határait, tájait leolvasni, éghajlatait jellemezni.

Amerikai Egyesült Államok mint világgazdasági vezető hatalom; fővárosa., ipari körzetei, mezőgazdasági övezeteinek jellemzése.

Latin Amerika jelentősebb országai fővárosokkal.

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Tagolatlan és tagolt partvidék; gyúrt- és röghegységrendszer, szárazföldi árokrendszer. Ültetvényes farmgazdaság, Bér munka, világ cég, világgazdasági nagyhatalom.
Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ázsia földrajza
Előzetes tudás	A vízszintes és a függőleges földrajzi övezetesség rendszere, az övek főbb természeti adottságaival és környezeti problémáinak összefüggései. A sivatag, a tajgavidék, a magashegység, az agglomeráció és a technológiai park tipikus tájak jellemzői
Ismeretek/fejlesztési követelmények	

Ázsia természetföldrajza	
<p>Tudja Ázsia, határait, tájait leolvasni, éghajlatait jellemezni..</p> <p>Japán: a termőföld-, energia- és nyersanyagszegénység; a biotechnológián és elektronikán alapuló gazdasági hatalom; a természeti katasztrófahelyzetek földrajzi alapjai, életmódbeli és környezeti következményei.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Vulkáni szigetív. Mérsékelt övezeti sivatagi, forró és mérsékelt övezeti monszun éghajlat, talajpusztulás. Népeségrobbanás, öntözéses gazdálkodás, csúcstechnológia.
Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ausztrália földrajza
Előzetes tudás	A szerkezetfejlődési folyamatok által létrehozott képződmények példái. Eligazodás a földtörténeti időben.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	
<i>Ausztrália, a kontinensnyi ország</i>	
<p>Tudja Ausztrália, határait, tájait leolvasni ,</p> <p>Éghajlatait jellemezni.</p> <p>Elszigetelt fekvés, ellentmondásos természeti adottságok (sivatag és artézivíz-készlet, termékeny alföldek és hegyvidék) és következményeik ismerete.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Korallzátony, őslakos, bevándorló.
Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Európa általános földrajza
Előzetes tudás	Szerkezetfejlődési folyamatok által létrehozott képződmények felismerése példákban. Eligazodás a földtörténeti időben. A földrajzi övezetesség rendszere, környezeti problémái. A szélrendszerek éghajlatot meghatározó szerepe.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	
Európa általános természetföldrajzi képe	
<p>Tudja Európa, határait, tájait leolvasni, partvonal típusa</p> <p>Éghajlatait jellemezni.</p>	

Az Európai Unió országai fővárosokkal.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Kaledóniai-, variszkuszi- és alpi hegységképződés Euró-övezet, Schengeni övezet.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Észak,- Nyugat és Mediterrán-Európa földrajza
Előzetes tudás	Az Európai Unió országai és fővárosuk megnevezése.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	
<p>Tudja felsorolni Észak-Európa országait fővárosokkal Franciaország bemutatása (főváros, tájai, éghajlata, ásványkincsei, iparágai,városai,mezőgazdasága. Tudjon példát mondani Franciaországban készült termékekre.</p> <p>Tudja felsorolni Dél- és Délkelet-Európa országait fővárosokkal együtt. Olaszország bemutatása (főváros, tájai, éghajlata, ásványkincsei, iparágai,városai,mezőgazdasága. Tudjon példát mondani Olaszországban készült termékekre, történelmi nevezetességekre.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Fjord, karsztvidék, kereskedelmi flotta, bérfuvarozás, munkaerő vándorlás,

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Közép-Európa földrajza
Előzetes tudás	A hideg és a valódi mérsékelt öv földrajzi jellemzőinek ismerete hegyvidéki függőleges övezetesség és hatásuk az életmódra. Az Európai Unió országai és fővárosuk megnevezése.

Ismeretek/fejlesztési követelmények	
<i>Közép-Európa természetföldrajza:</i>	
Alpok kialakulása. Tudja felsorolni a magassági növényöveget.	
Közép-Európa társadalomföldrajza	
Tudja felsorolni Közép-Európa országait fővárosokkal	
Németország bemutatása (főváros, tájai, éghajlata, ásványkincsei, iparágai, városai, mezőgazdasága. Tudjon példát mondani Németországban készült termékekre.	
Tudja felsorolni az Alpi-országokat fővárosokkal.	
Svájc ismert termékei.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Hóhatár, gleccser, energiagazdaság, hegyi turizmus.

8. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Magyarország természeti és kulturális értékei
Előzetes tudás	Magyarország nagytájai, megyéi, néhány városa. A hegységek és a felszín alatti vizek típusai. A középhegység, a karsztvidék és a feltöltött alföld tipikus táj.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	
A magyarországi nagytájak	
Az alföldi, a dombvidéki és a középhegységi nagytájak természet- és társadalom-földrajzi jellemzése, a természeti adottságok felhasználásával.	
Felszín alatti vizek felsorolása, felismerése. Felszín feletti vizek felsorolása példákön keresztül.	
Magyarország talajfajtáinak bemutatása.	
<i>Természeti, kulturális és történelmi értékvédelem, eredetvédelem</i>	
A kulturális hungarikumok ismerése.	

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Hordalékkúpsíkság, löszvidék, árterület, szikes puszták, dombvidék, tanúhegy, karsztosodás. Világörökségi védettség, nemzeti park, természetvédelmi terület, történelmi emlékhelyek.
Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Magyarország társadalomföldrajza
Előzetes tudás	Magyarország megyéi. A gazdasági ágazatok szerepe az ország életében.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	
Népesség és településhálózat	
<p>A népességfogyás értelmezése; a népességszám-csökkenés és a társadalom öregedése okainak, következményeinek feltárása; népességszerkezet megismerése.</p> <p>A településfajták, típusai példákkal. A településhálózat.</p> <p>.</p> <p><i>Magyarország gazdasági szerkezete</i></p> <p>A közlekedés, szállítás jellemzői, fajtái és infrastruktúrája. .</p> <p>Az idegenforgalom szerepe a gazdaságban</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Fogyó társadalom, településhálózat, tranzitország, , idegenforgalmi körzet, gyógyturizmus, bor- és gasztronómiai turizmus, falusi turizmus, szolgáltatáskereskedelem, tudásipar, infopark.